
Banca Comercială Română Chișinău SA

Situațiile financiare

Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

Întocmite în conformitate cu

Standardele Internaționale de Raportare Financiară

CUPRINS

Raportul auditorilor

Situația profitului sau pierderii și alte elemente ale rezultatului global	2
Situația poziției financiare	3
Situația modificărilor capitalurilor proprii	4
Situația fluxurilor de trezorerie	5
Note explicative la situațiile financiare	6-80

Raportul Auditorului Independent

Către Acționarii Băncii Comerciale Române Chișinău SA

Opinie

În opinia noastră, situațiile financiare anexate oferă o imagine fidelă, în toate aspectele semnificative, a poziției financiare a Băncii Comerciale Române Chișinău SA („Banca”) la data de 31 decembrie 2019, precum și a performanței financiare și a fluxurilor de trezorerie ale acesteia pentru exercițiul financiar încheiat la această dată în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară („IFRS”).

Situațiile financiare auditate

Situațiile financiare ale Băncii conțin:

- Situația profitului sau pierderii și alte elemente ale rezultatului global pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2019;
- Situația poziției financiare la 31 Decembrie 2019;
- Situația modificărilor capitalurilor proprii pentru exercițiul financiar încheiat la aceasta dată;
- Situația fluxurilor de trezorerie, pentru exercițiul financiar încheiat la aceasta dată și;
- Note explicative la situațiile financiare, care includ un sumar al politicilor contabile semnificative.

Bazele opiniei

Am desfășurat auditul nostru în conformitate cu Standardele Internaționale de Audit („ISA”) și Legea privind activitatea de audit (nr. 61-XVI din 16.03.2007). Responsabilitățile noastre în baza acestor standarde sunt descrise detaliat în secțiunea „Responsabilitățile Auditorului într-un audit al situațiilor financiare” din raportul nostru.

Considerăm că probele de audit pe care le-am obținut sunt suficiente și adecvate pentru a constitui baza opiniei noastre de audit.

Independența

Suntem independenți față de Bancă, conform Codului de Etică al Profesioniștilor Contabili (Codul IESBA) emis de Consiliul pentru Standardele Internaționale de Etică pentru Contabili coroborat cu cerințele de etică profesională relevante pentru auditul situațiilor financiare din Republica Moldova, inclusiv Legea nr. 61-XVI din 16.03.2007, și ne-am îndeplinit celelalte responsabilități de etică profesională, conform acestor cerințe și Codului IESBA.

Responsabilitățile Conducerii și ale persoanelor responsabile cu guvernanta pentru situațiile financiare

Conducerea Băncii răspunde pentru întocmirea situațiilor financiare care să ofere o imagine fidelă în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară, și pentru controalele interne pe care Conducerea le consideră necesare pentru a întocmi situații financiare fără denaturări semnificative datorate fraudei sau erorii.

În întocmirea situațiilor financiare, Conducerea este responsabilă pentru evaluarea capacității Băncii de a-și continua activitatea, prezentând, dacă este cazul, aspectele referitoare la continuarea activității și utilizând principiul continuității activității ca bază contabilă, cu excepția cazului în care Conducerea fie intenționează să lichideze Banca sau să înceteze operațiunile, fie nu are o alternativă realistă în afara acestora.

Conducerea și persoanele responsabile cu guvernanta sunt responsabili pentru supravegherea procesului de raportare financiară al Băncii.

Responsabilitățile auditorului într-un audit al situațiilor financiare

Obiectivele noastre constau în obținerea unei asigurări rezonabile privind măsura în care situațiile financiare, în ansamblu, sunt lipsite de denaturări semnificative, cauzate fie de fraudă, fie de eroare, precum și în emiterea unui raport al auditorului care include opinia noastră. Asigurarea rezonabilă reprezintă un nivel ridicat de asigurare, dar nu este o garanție a faptului că un audit desfășurat în conformitate cu ISA va detecta întotdeauna o denaturare semnificativă, dacă aceasta există. Denaturările pot fi cauzate fie de fraudă, fie de eroare și sunt considerate semnificative dacă se poate determina, în mod rezonabil, că acestea, individual sau cumulativ, vor influența deciziile economice ale utilizatorilor, luate în baza acestor situații financiare.

Ca parte a unui audit în conformitate cu ISA, exercităm raționamentul profesional și menținem scepticismul profesional în decursul auditului. De asemenea, noi:

- Identificăm și evaluăm riscurile de denaturare semnificativă a situațiilor financiare, cauzată fie de fraudă fie de eroare, proiectăm și executăm proceduri de audit ca răspuns la respectivele riscuri și obținem probe de audit suficiente și adecvate pentru a furniza o bază pentru opinia noastră. Riscul de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de fraudă este mai ridicat decât cel de nedetectare a unei denaturări semnificative cauzate de eroare, deoarece fraudă poate presupune înțelegeri secrete, fals, omisiuni intenționate, declarații false și evitarea controlului intern.
- Înțelegem controlul intern relevant pentru audit în vederea proiectării de proceduri de audit adecvate circumstanțelor, dar fără a avea scopul de a exprima o opinie asupra eficacității controlului intern al Băncii.
- Evaluăm gradul de adecvare al politicilor contabile utilizate și caracterul rezonabil al estimărilor contabile și al prezentărilor aferente de informații realizate de către Conducere.
- Formulăm o concluzie cu privire la gradul de adecvare al utilizării de către Conducere a principiului continuității activității ca bază contabilă și determinăm, pe baza probelor de audit obținute, dacă există o incertitudine semnificativă cu privire la evenimente sau condiții care ar putea genera îndoieli semnificative privind capacitatea Băncii de a-și continua activitatea. În cazul în care concluzionăm că există o incertitudine semnificativă, trebuie să atragem atenția în raportul auditorului asupra prezentărilor aferente din situațiile financiare sau, în cazul în care aceste prezentări sunt neadecvate, să ne modificăm opinia. Concluziile noastre se bazează pe probele de audit obținute până la data raportului auditorului. Cu toate acestea, evenimente sau condiții viitoare pot determina Banca să nu își mai desfășoare activitatea în baza principiului continuității activității.
- Evaluăm prezentarea, structura și conținutul general al situațiilor financiare, incluzând descrierile aferente și măsura în care tranzacțiile și evenimentele care stau la baza situațiilor financiare sunt reflectate în mod fidel.

Comunicăm Conducerii și persoanelor responsabile cu guvernanta, printre alte aspecte, ariile

planificate si desfășurarea in timp a auditului, precum si principalele constatări ale auditului, inclusiv orice deficiente semnificative ale controlului intern, pe care le identificam pe parcursul auditului.

Stefan Weiblen

Partener, autorizat prin

Procura din 16 Aprilie 2020

În numele ICS PricewaterhouseCoopers Audit SRL

Eduard Maxim

Auditor licențiat

Licența: AIF Nr. 0030

emisă pe 26 Aprilie 2019

Chișinău, 28 mai 2020

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA POZIȚIEI FINANCIARE
La 31 decembrie 2019

	Note	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
ACTIVE			
Numerar	4	113,678	77,861
Conturi la Banca Națională	5	695,956	243,899
Conturi curente și depozite la bănci	6	336,886	244,943
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	7	686,649	730,511
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	8,847	147,783
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	8	429,571	237,940
Imobilizări corporale	9	33,177	16,513
Imobilizări necorporale	10	6,833	7,369
Creanțe din impozit amânat	18	975	1,407
Alte active	11	48,236	40,926
Total active		2,360,808	1,749,152
DATORII			
Depozite de la institutii bancare	12	16,727	19,611
Împrumuturi și linii de finanțare	13	18,998	191,163
Depozite de la clienți	14	1,778,039	1,062,311
Alte datorii	15	69,862	17,609
Datorii din impozitul curent		2,884	2,756
Total datorii		1,886,510	1,293,450
CAPITAL PROPRIU			
Capital social	16	728,130	728,130
Capital de rezervă	17	18,605	17,870
Pierdere neacoperită		(311,334)	(335,653)
Alte rezerve		38,512	38,858
Sold rezerva a valorii juste a instrumentelor de capitaluri proprii evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global		385	6,497
Total capital propriu		474,298	455,702
Total capital propriu și datorii		2,360,808	1,749,152

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 15 mai 2020 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Președinte

Juan Luis Martin Ortigosa

Contabil șef

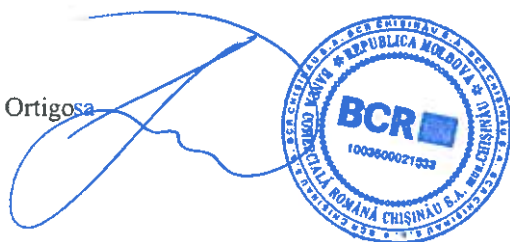
Victoria Galben

	Note	2019 MDL'000	2018 MDL'000
Venituri din dobânzi	20	96,175	84,820
Cheltuieli cu dobânzi	20	(33,724)	(24,980)
Venituri nete din dobânzi		62,451	59,840
(Castig)/pierdere netă din deprecierea instrumentelor financiare	7, 24	1,728	348
Venituri nete din dobânzi minus deprecierea instrumentelor financiare		64,179	60,188
Venituri din taxe si comisioane	21	25,366	22,625
Cheltuieli cu taxe si comisioane	21	(11,028)	(9,182)
Venituri nete din taxe si comisioane		14,338	13,443
Venituri nete din tranzacționare	22	26,125	19,025
Alte venituri operaționale	23	943	1,101
Total venituri neafacerente dobânzilor		27,068	20,126
Cheltuieli cu personalul	25	(36,814)	(35,400)
Cheltuieli generale și administrative	26	(26,398)	(32,508)
Contribuții în fondul de garantare a depozitelor		(637)	(336)
Depreciere și amortizare	27	(15,064)	(8,640)
Provizion pentru alte active		(109)	250
Total cheltuieli neafacerente dobânzilor		(79,022)	(76,634)
Rezultat înainte de impozitare din activități continue		26,563	17,123
Impozit pe profit	18	(1,855)	(2,428)
Rezultatul net al perioadei		24,708	14,695
Alte elemente ale rezultatului global			
Reevaluarea activelor financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (OCI)		(6,112)	6,285
Total elemente ale rezultatului global		(6,112)	6,285
Total rezultat global al anului		18,596	20,980

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

Situațiile financiare au fost autorizate pentru emitere pe 15 mai 2020 de către Conducerea Executivă a Băncii reprezentată de către:

Președinte
Juan Luis Martin Ortigosa

Contabil șef
Victoria Galben

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA MODIFICĂRILOR CAPITALURILOR PROPRII
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

2019	Capital social	Rezerve statutare	Pierdere neacoperită	Alte rezerve	Alte elemente cumulate ale rezultatului global	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie	728,130	17,870	(335,653)	38,858	6,497	455,702
Profit anual	-	-	24,708	-	-	24,708
Alte elemente globale	-	-	-	-	(6,112)	(6,112)
Transfer între rezerve	-	735	(389)	(346)	-	-
Sold la 31 decembrie	728,130	18,605	(311,334)	38,512	385	474,298

2018	Capital social	Rezerve statutare	Pierdere neacoperită	Alte rezerve	Alte elemente cumulate ale rezultatului global	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie	728,130	16,991	(348,267)	62,947	212	460,013
Efectul trecerii la IFRS 9	-	-	(25,291)	-	5,400	(19,891)
Sold actualizat la 1 ianuarie 2018	728,130	16,991	(373,558)	62,947	5,612	440,122
Profit anual	-	-	14,695	-	-	14,695
Alte elemente globale	-	-	-	-	885	885
Transfer între rezerve	-	879	23,210	(24,089)	-	-
Sold la 31 decembrie	728,130	17,870	(335,653)	38,858	6,497	455,702

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare

Banca Comercială Română Chișinău SA
SITUAȚIA FLUXURILOR DE TREZORERIE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

	Note	2019 MDL'000	2018 MDL'000
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare			
Dobânzi încasate		102,695	104,191
Dobânzi plătite		(32,030)	(26,738)
Încasări nete aferente comisioanelor		14,338	13,442
Venituri nete din operațiuni cu valută străină și alte venituri operaționale		26,703	21,355
Recuperarea creditelor Casate anterior		1,731	5,240
Plăți bănești privind retribuirea muncii		(37,409)	(31,504)
Plăți aferente cheltuielilor generale și administrative		(26,398)	(30,356)
Impozitului pe profit plătit		(1,423)	(573)
Fluxuri de numerar din exploatare înainte de modificarea capitalului circulant		48,207	55,057
<i>(Creșterea) / reducerea activelor curente :</i>			
Credite, net		34,028	(157,726)
Alte active		535	(1,401)
<i>Creșterea / (reducerea) datoriilor curente :</i>			
Datorii către bănci		(2,885)	(48,787)
Datorii către clienți și autorități publice		716,479	350,868
Alte datorii		37,794	(21,596)
Numerar net din / (utilizat în) activități operaționale		834,158	176,415
Achiziții de imobilizărilor corporale și necorporale		(7,157)	(10,794)
Incasari din vinzarile imobilizarilor corporale și necorporale		329	-
Incasari din active financiare disponibile pentru vanzare ajunse la scadenta		3,617,049	2,807,791
Plati pentru achizitii de active financiare disponibile pentru vanzare		(3,478,017)	(2,833,693)
Incasari din titluri de stat - credite și creante ajunse la scadenta		2,500,118	1,427,860
Plati pentru achizitii de titluri de stat - credite și creante		(2,702,800)	(1,487,848)
Numerar net utilizat în activități de investiții		(70,478)	(96,684)
Fluxuri de trezorerie din activități de finanțare	13		
Încasări din alte împrumuturi		38,149	131,157
Plati din alte împrumuturi		(220,350)	(126,656)
Numerar net utilizat în activități de finanțare		(182,201)	4,501
Efectul variației cursului de schimb valutar		(578)	(1,147)
<i>Creșterea/(reducerea) netă a numerarului și echivalentelor de numerar</i>		580,901	83,085
Numerar și echivalente de numerar la 1 ianuarie		569,436	485,400
Numerar și echivalente de numerar la 31 decembrie	19	1,150,337	569,380

Notele anexate sunt parte integră a acestor situații financiare.

1. Informații generale despre Banca

Banca Comercială Română Chișinău S.A. (denumită în continuare „Banca”) a fost înființată în octombrie 1998. Banca funcționează ca o bancă comercială și de economii, oferind o gamă largă de servicii și se adresează tuturor categoriilor de clienți prin Sediul Central, două filiale și o agenție în municipiul Chișinău, o filială în Cahul și o filială în Bălți. (2018: 4 filiale și 1 agenție).

Banca Comericală Română Chisinau S.A. este 100% subsidiară a Băncii Comerciale Române S.A. Compania mamă a Băncii este Erste Group Bank AG.

La sfârșitul anului 2019 Banca deținea Licența seria A MMII nr.004471, eliberată de Banca Națională a Moldovei („BNM”), în data de 2 decembrie 2008, care permite efectuarea operațiunilor prevăzute de articolul 26 din Legea instituțiilor financiare nr.550 – XIII din 21 iulie 1995.

Banca are 96 salariați la data de 31 decembrie 2019 (93 la data de 31 decembrie 2018).

Adresa juridică a Băncii este Str. Pușkin 60/2, Chișinău, Republica Moldova.

Deoarece operațiunile Băncii nu sunt expuse la riscuri și rentabilități cu un grad semnificativ de diferențiere precum și datorită faptului că mediul legislativ, natura serviciilor, activitatea, tipologia de clienți pentru serviciile și produsele oferite, cât și metodele folosite pentru furnizarea serviciilor sunt omogene pentru toate activitățile sale, Banca operează ca un segment unic de activitate.

2. Politici contabile

2.1 Bazele întocmirii

Anul financiar începe la 1 ianuarie și se termină la 31 decembrie și include toate operațiunile Băncii în această perioadă.

Toți indicatori din activitatea Băncii pe parcursul anului legați de rezultatele financiare și economice sunt incluși în situațiile financiare pentru anul respectiv.

Situațiile financiare au fost pregătite pe bază de cost istoric, cu excepția investițiilor la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global și activelor financiare deținute pentru tranzacționare.

Situațiile financiare sunt prezentate în lei moldovenești (MDL), valuta țării în care operează Banca, iar toate valorile sunt rotunjite până la mii cu excepția cazului când este prevăzut altfel.

Situațiile financiare sunt prezentate în baza principiului continuității activității.

Situațiile financiare sunt aprobate de către Comitetul Executiv și Consiliul de Administrație, iar aprobarea finală este făcută de către Adunarea Generală a Acționarilor. După aprobare acestea nu mai pot fi modificate.

Declarație de conformitate

Situațiile financiare ale Băncii sunt întocmite în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară (“IFRS”) și interpretările lor adoptate de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Contabilitate (“IASB”) așa cum au fost adoptate de Uniunea Europeană.

2. Politici contabile (continuare)

2.2. Standarde noi și revizuite

Urmatoarele standarde modificate au intrat in vigoare de la 01 ianuarie 2019, neavand un impact material asupra Bancii:

- **IFRIC 23** „Incertitudini in privinta tratamentelor impozitului pe profit” (emis la data de 07 iunie 2017 si intrat in vigoare pentru perioade de raportare incepand cu sau dupa 01 ianuarie 2019);
- Plati in avans / posibilitate de rambursare cu compensare negativa – Modificari la **IFRS 9** (emis la 12 octombrie 2017 si intrat in vigoare pentru perioade de raportare incepand cu sau dupa 01 ianuarie 2019);
- Modificari la **IAS 28** „Investitii in entitatile asociate” (emis la 12 octombrie 2017 si intrat in vigoare pentru perioade de raportare incepand cu sau dupa 01 ianuarie 2019);
- Imbunatatiri anuale ale standardelor **IFRS din ciclul 2015 – 2017 – modificari la IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 si IAS 23** (emis la 12 decembrie 2017 si intrat in vigoare pentru perioade de raportare incepand cu sau dupa 01 ianuarie 2019);
- Modificari la **IAS 19** „Modificarea, reducerea sau decontarea planului” (emis la 07 februarie 2018 si intrat in vigoare pentru perioade de raportare incepand cu sau dupa 01 ianuarie 2019).

2.3 Estimări și raționamente contabile semnificative

Pentru întocmirea situațiilor financiare în conformitate cu Standardele Internaționale de Raportare Financiară conducerea Băncii trebuie să facă estimări și presupuneri care afectează valorile raportate în situațiile financiare și notele ce le însoțesc.

Evaluarea SPPI

Evaluarea faptului daca fluxurile de numerar din active financiare dau nastere unor fluxuri de numerar care sunt numai plati de capital si de dobanda (SPPI) este supusa aplicarii unor rationamente semnificative.

Aceste rationamente sunt esentiale in procesul de clasificare si evaluare IFRS 9 deoarece acestea determina daca activul trebuie masurat la valoarea justă prin profit sau pierdere (FVPL) sau, in funcție de evaluarea modelului de afaceri, la costul amortizat sau la la valoare justa prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI).

Cand se iau in considerare anumite caracteristici ale creditelor acordate de BCR Chisinau, domeniile in care judecata profesionala se utilizeaza cel mai mult sunt urmatoarele: comisioanele de rambursare anticipata, imprumuturile pentru finantarea proiectelor si testul de referinta pentru creditele cu caracteristici de neconcordanta a ratei dobanzii.

Analiza faptului daca comisioanele de rambursare anticipata aplicate creditelor pot fi considerate drept o compensatie rezonabila se bazeaza pe compararea nivelului comisioanelor cu costurile economice suportate de Banca la incetarea anticipata.

In aceste scopuri, BCR Chisinau utilizeaza un test cantitativ in care costurile se refera la marja de dobanda pierduta si la diferenta de dobanda pierduta ca urmare a scaderii ratelor de dobanda la incetarea anticipata sau la rambursarea anticipata.

Evaluarea este efectuata in mod normal la nivelul portofoliului. Adecvarea comisioanelor poate fi, de asemenea, justificata pe o baza calitativa, cum ar fi practica comuna a pietei cu privire la comisioanele de plata in avans si acceptarea acestora de catre autoritati.

2. Politici contabile (continuare)

2.3 Estimări și raționamente contabile semnificative (continuare)

În ceea ce privește creditele pentru finanțarea proiectelor, BCR Chisinau analizează dacă acestea reprezintă acorduri de creditare de bază, mai degrabă decât investiții în proiectele finanțate. În acest sens sunt luate în considerare ratingul creditului, nivelul de garantare, garanțiile existente și gradul de finanțare a capitalului propriu al proiectelor finanțate.

Neconcordanțele dobanzilor se referă în principal la contractele cu rată variabilă pentru care rata de bază dobânzii este reevaluată contractual pe baza valorii din trecut.

În acest scop, BCR Chisinau a dezvoltat ceea ce se numește „test de referință” pentru a evalua dacă caracteristica de neconcordanță a dobânzii ar putea avea ca rezultat fluxuri contractuale (nominale) de numerar care sunt semnificativ diferite de tranzacțiile de referință.

Pe lângă caracteristicile de neconcordanță a dobânzii, termenii acestui acord de referință corespund activului din test (adică dacă frecvența de resetare a ratei variabile de dobândă este de 3 luni, atunci rata variabilă ar fi Euribor la 3 luni și/sau dacă nu există un decalaj în fixarea ratei variabile).

Pentru activele ce prezintă neconcordanțe a dobanzilor rezultate numai din ratele anterioare medii (adică nu există neconcordanțe ce rezultă dintr-un interval diferit de frecvență de resetare), conformitatea cu SPPI este considerată îndeplinită pe baza unei evaluări calitative, în cazul în care intervalul dintre fixarea ratei și începutul perioadei de dobândă nu depășește o lună.

Testarea de referință cantitativă se realizează la recunoașterea inițială a tranzacției și compară valoarea actualizată a creditului inițial cu valoarea actualizată a creditului de referință.

Pragul de semnificație cantitativă este stabilit la 5%. Dacă pragul de semnificație este încălcat, testul de referință nu este aprobat, iar activul financiar trebuie evaluat la valoarea justă prin profit sau pierdere.

Analiza modelului de afaceri

Pentru fiecare activ financiar care a trecut testul SPPI, la recunoașterea inițială, BCR Chisinau trebuie să evalueze dacă acesta face parte dintr-un model de afaceri unde activele sunt deținute pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale, deținute pentru a colecta fluxurile de numerar contractuale și pentru a vinde activele, sau sunt deținute în alte modele de afaceri.

În consecință, aspectul critic în diferențierea modelelor de afaceri este frecvența și importanța vânzărilor de active în modelul de afaceri respectiv. Deoarece alocarea de active pentru modelele de afaceri se bazează pe evaluarea inițială, se poate întâmpla ca în perioadele ulterioare fluxurile de numerar să fie realizate diferit decât se așteptau inițial și o metodă diferită de măsurare poate părea a fi adecvată.

În conformitate cu IFRS 9, astfel de modificări ulterioare nu conduc, în general, la reclasificări sau corectii de erori în perioada anterioară în ceea ce privește activele financiare existente.

Cu toate acestea, noile informații privind modul în care se realizează fluxurile de numerar pot indica faptul că modelul de afaceri și, prin urmare, metoda de măsurare se schimbă pentru activele financiare nou-achiziționate sau recent generate. Modelul este stabil, se schimbă rar și este corelat cu strategia BCR Chisinau.

În cadrul BCR Chisinau, vânzarile datorate creșterii riscului de credit, vânzarile apropiate de maturitatea activelor, vânzarile mai puțin frecvente declanșate de un eveniment non-recurent (cum ar fi schimbările normative sau fiscale, reorganizarea internă majoră, criza severă a lichidităților, etc.) sunt considerate ca nu contrazic modelul de afaceri al fluxurilor de numerar deținute pentru a colecta.

2. Politici contabile (continuare)

2.3 Estimări și raționamente contabile semnificative (continuare)

Alte tipuri de vanzări efectuate în modelul de afaceri „detinut pentru a colecta” sunt evaluate retrospectiv, iar dacă depășesc anumite praguri cantitative sau ori de câte ori se considera necesar în ceea ce privește noile așteptări, BCR Chisinau efectuează un test prospectiv.

Dacă rezultatul a fost că valoarea contabilă a activelor care se estimează că vor fi vândute peste durata de viață așteptată a portofoliului curent de modele de afaceri, din alte motive decât cele de mai sus, depășește 10% din valoarea contabilă a portofoliului, orice noi achiziții sau emiteri de active ar fi clasificate într-un model de afaceri diferit.

Valoarea justă a instrumentelor financiare

Dacă valorile juste ale activelor financiare și datoriilor financiare înregistrate în bilanț nu pot fi obținute de pe piețele active, ele sunt determinate utilizând o gamă variată de tehnici de evaluare care includ utilizarea modelelor matematice. Valorile introduse în aceste modele sunt luate de pe piețele existente atunci când este posibil, dar atunci când acest lucru nu este posibil, este nevoie de un anumit tip de raționament pentru a stabili valorile juste. Prezentările referitoare la modelele de evaluare, ierarhia valorii juste, valoarea justă a instrumentelor financiare și analiza de sensibilitate pentru instrumentele financiare de nivel 3 sunt descrise în Nota 29 „Valoarea justă a activelor și datoriilor financiare”.

Pierderi din deprecierea instrumentelor financiare

Modelul de depreciere a pierderilor de credit așteptate este un model bazat pe rațiune, deoarece necesită evaluarea creșterii semnificative a riscului de credit și măsurarea pierderilor de credit așteptate fără instrucțiuni detaliate. În ceea ce privește creșterea semnificativă a riscului de credit, BCR Chisinau a stabilit reguli specifice de evaluare constând în informații calitative și praguri cantitative. O altă zonă de complexitate se referă la stabilirea grupurilor de active similare atunci când deteriorarea riscului de credit trebuie evaluată colectiv înainte ca informațiile specifice să fie disponibile la nivel individual. Evaluarea pierderilor de credit așteptate implică modele complexe bazate pe date statistice ale probabilităților de nerambursare și rate de pierdere în caz de neplata, pe extrapolarea informației în cazul observațiilor insuficiente, pe estimări individuale ale fluxurilor de trezorerie viitoare și probabilități ale diferitelor scenarii, inclusiv informații prospective. În plus, durata de viață a instrumentelor trebuie modelată din punct de vedere al posibilităților de rambursare anticipată și de comportamentul facilităților de credit revolving.

Pierderile din deprecierea creditelor sunt prezentate în detaliu în Nota 24.

3. Politici contabile semnificative

a. IFRS 16 Contracte de leasing

Începând cu 1 ianuarie 2019, Banca a adoptat IFRS 16 „Contracte de Leasing”, emis de IASB în ianuarie 2016. IFRS 16 a înlocuit cerințele existente pentru contabilitatea contractelor de leasing din IAS 17 „Contracte de Leasing”, IFRIC 4 „Determinarea dacă un acord conține un contract de închiriere”, SIC-15 „Leasing operational - stimulente” și SIC-27 „Evaluarea substanței tranzacțiilor care implică forma legală a unui contract de leasing”.

IFRS 16 a introdus un singur model de contabilitate de leasing în bilanț pentru locatari. Un locatar recunoaște un drept de utilizare care reprezintă dreptul său de a utiliza activul suport și o datorie de leasing reprezentând obligația sa de a face plăți de leasing. Există derogări de la recunoaștere pentru contractele pe termen scurt (mai puțin de 12 luni) și pentru contractele pentru care activul suport are o valoare mică.

Contabilitatea locatorilor rămâne similară cu standardul IAS 17, adică locatorul continuă să clasifice leasingul ca leasing financiar sau operational. Fata de IAS 17, cerințele de prezentare sunt mai cuprinzătoare în conformitate cu IFRS 16. Conform IFRS 16, un locator continuă să clasifice leasingul ca fiind fie leasing financiar, fie leasing operational. Ori de câte ori condițiile contractului de închiriere transferă în mod substanțial toate riscurile și beneficiile dreptului de proprietate către locatar, contractul este clasificat drept leasing financiar. Toate celelalte contracte de leasing sunt clasificate ca și contracte de leasing operational. Atunci când Banca este un locator intermediar, acesta contabilizează contractul de leasing principal și contractul de subînchiriere ca două contracte separate. Subînchirierea este clasificată ca leasing financiar sau operational prin raportare la activele din dreptul de utilizare care decurg din contractul de închiriere, nu cu referire la activul de bază.

Banca a adoptat IFRS 16 utilizând abordarea retrospectivă modificată în conformitate cu IFRS 16.C5 litera (b), în care informațiile comparative nu au fost retratate. Banca a recunoscut datoriile de leasing în raport cu leasingul care a fost clasificat anterior drept „leasing operational”. Aceste datorii au fost evaluate la valoarea actuală a plăților restante de leasing, actualizate folosind rata de imprumut incrementală a locatarului începând de la 1 ianuarie 2019.

Următoarele soluții practice au fost folosite:

- La inițierea unui contract, o entitate trebuie să evalueze dacă acel contract este, sau include, un contract de leasing. Un contract este, sau conține un contract de leasing dacă acel contract acordă dreptul de a controla utilizarea unui activ identificat pentru o anumită perioadă de timp în schimbul unei contravalori. Activul aferent dreptului de utilizare și datoria din leasing sunt recunoscute la data începerii contractului de leasing. Activul aferent dreptului de utilizare este evaluat inițial la cost. Costul activului aferent dreptului de utilizare include valoarea evaluării inițiale a datoriei din leasing, plățile de leasing efectuate la data începerii derulării sau înainte de această dată către locator, costurile directe inițiale, costul estimat pentru demontarea sau restaurarea activului suport minus orice stimulente. Ulterior, se amortizează de la data începerii până la sfârșitul perioadei de viață utilă sau până la sfârșitul duratei contractului de leasing. Banca utilizează metoda de amortizare liniară.
- Datoria de leasing este evaluată inițial la valoarea prezenta a plăților de leasing care nu sunt plătite la data începerii, actualizată utilizând rata dobânzii implicite în contractul de închiriere sau, dacă rata nu poate fi determinată imediat, rata de marginală de imprumut.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

a. IFRS 16 Contracte de leasing (continuare)

- La 01.01.2019 (data tranziției la IFRS 16), Banca a folosit ca și rata marginală de împrumut o rată observabilă imediat, și anume randamentul proprietății. Randamentul proprietății se referă la randamentul anual așteptat. Acesta se ajustează pentru a reflecta caracteristici ale entității sau ale contractului de închiriere folosind următoarele criterii: randamentul principal, locația, calitatea activului (vizibilitate, finisare, acces/parcare, partitionare internă), termenul de închiriere și rentabilitatea. Rata incrementală pentru chiria utilizată pentru BCR Chișinău SA estimată de Jones Lang LaSalle (JLL), compania de consultanță imobiliară și de brokeraj imobiliar este - 7,25. Plățile de leasing cuprind plăți de leasing fixe care depind de un indice sau o rată și sume preconizate a fi plătite în baza unei garanții aferente valorii reziduale. În plus, se vor lua în considerare și prețul de exercitare al unei opțiuni de cumpărare și plățile de leasing într-o perioadă de reînnoire opțională, dacă locatarul are certitudinea rezonabilă că va exercita opțiunea.
- Ulterior, valoarea contabilă a datoriei care decurge din contractul de închiriere este majorată cu dobânda acumulată folosind rata de actualizare aplicabilă, redusă prin plățile de leasing efectuate și reevaluată pentru a reflecta orice reevaluare sau modificare a contractului de leasing.
- Banca nu aplică IFRS 16 în cazul imobilizărilor necorporale.
- Banca folosește derogarea de la recunoaștere în cazul contractelor de leasing pe termen scurt sau în cazul contractelor de leasing pentru care activul suport are o valoare mică.
- Abordarea BCR Chișinău în cazul contractelor nelimitate care includ o perioadă de anulare, locatarul trebuie să evalueze dacă este sigur că dreptul de anulare nu va fi exercitat. Dacă evaluarea conduce la presupunerea că dreptul de anulare nu va fi exercitat, locatarul va face cea mai bună estimare posibilă a duratei de închiriere (în cazul terenurilor închiriate, în cazul în care contractul este nelimitat, durata de închiriere este legată de durata de viață utilă a clădirii aferente).
- În situația poziției financiare, activele aferente dreptului de utilizare au fost incluse în poziția „Imobilizări corporale”.

În contextul trecerii la IFRS 16, au fost recunoscute ca active aferente dreptului de utilizare 25,903 mii MDL și datorii de leasing în valoare de 25,948 mii MDL la 1 ianuarie 2019, diferența fiind din fluctuația cursului valutar. În principal, ATM-urile și spațiile sunt supuse închirierii. Toate contractele sunt cu plăți fixe.

Impactul financiar BCR Chișinău SA de la tranziție la IFRS 16 (echivalent în mii MDL) înregistrat în luna ianuarie 2019.

Bilanț	Suma
Active aferente dreptului de utilizare, primite în leasing operațional	25,903
Datorii privind leasingul operațional	(25,948)
Diferența de curs valutar	(45)

unde datorii privind leasing operațional în valuta originală (mii):

EUR	1,291
MDL	618
USD	5

3. Politici contabile semnificative (continuare)

b. IFRS 9 Instrumente financiare

AC – cost amortizat;

AFS – active disponibile în vederea vânzării;

FV – valoare justă;

FVOCI – active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global;

FVTPL – active financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere;

HTM – active financiare pastrate până la scadență;

ECL – pierderea din credit așteptată;

L&R – credite și creanțe;

SOCE – situația modificărilor în capitalurile proprii;

OCI – alte elemente ale rezultatului global;

POCI – activele financiare depreciate achiziționate sau produse;

CLA – depreciere cumulată;

EIR – rată efectivă a dobânzii;

SPPI – plăți unice ale principalului și dobânzii.

c. Instrumente financiare

Un instrument financiar este orice contract ce generează simultan un activ financiar pentru o entitate și o datorie financiară sau un instrument de capitaluri proprii pentru contrapartidă. În conformitate cu IFRS 9, toate activele și datoriile financiare - care includ și instrumente financiare derivate - trebuie să fie recunoscute în bilanț și evaluate în conformitate cu categoriile atribuite.

d. Recunoașterea și evaluarea inițială

i. Recunoașterea inițială

Instrumentele financiare sunt recunoscute inițial atunci când Banca devine o parte a prevederilor contractuale ale instrumentului. Cumpărarea și vânzarea a activelor financiare sunt recunoscute la data decontării, care este data la care un activ este transferat.

ii. Evaluarea inițială

Instrumentele financiare sunt evaluate inițial la valoarea lor justă, inclusiv costurile de tranzacționare (cu excepția instrumentelor financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere, pentru care costurile de tranzacționare sunt recunoscute direct în contul de profit sau pierdere). În majoritatea cazurilor, valoarea justă la recunoașterea inițială este egală cu prețul tranzacției, adică prețul transferat pentru a emite sau a achiziționa un activ financiar sau prețul primit pentru a emite sau a suporta o datorie financiară.

e. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare

În conformitate cu IFRS 9, clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare depind de următoarele două criterii:

- modelul de afaceri pentru administrarea activelor financiare - evaluarea se concentrează pe faptul că activul financiar este parte a unui portofoliu în care activele sunt deținute cu scopul fie de a colecta fluxuri de numerar contractuale, fie atât de a colecta fluxurile de numerar contractuale cât și de a vinde activele financiare, fie sunt deținute conform altor modele de afaceri.
- caracteristicile fluxurilor de numerar contractuale ale activului financiar - evaluarea se concentrează pe identificarea dacă termenii contractuali ai activului financiar dau naștere unor fluxuri de numerar care reprezintă exclusiv plăți ale principalului și ale dobânzii aferente valorii principalului datorat (SPPI).

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare în conformitate cu IFRS 9 (continuare)

i. Active financiare la cost amortizat

Activele financiare sunt evaluate la costul amortizat dacă sunt deținute într-un model de afaceri al cărui obiectiv este de a colecta fluxurile de numerar contractuale, iar fluxurile contractuale de numerar sunt SPPI.

În bilanț, aceste active sunt înregistrate la costul amortizat, adică valoarea contabilă brută, diminuată cu ajustările pentru depreciere. Acestea sunt prezentate la linia "Active financiare la cost amortizat – credite și avansuri", "Active financiare la cost amortizat – titluri și creanțe", "Alte active" și "Numerar și echivalente de numerar". Soldurile de numerar includ numai creanțele (depozitele) față de băncile centrale și instituțiile de credit care sunt rambursabile la cerere. Rambursabil la cerere înseamnă că pot fi retrase în orice moment sau cu un termen de notificare de numai o zi lucrătoare sau 24 de ore. Rezervele minime obligatorii sunt, de asemenea, prezentate în acest capitol.

Veniturile din dobânzi aferente acestor active sunt calculate utilizând metoda ratei efective a dobânzii și sunt incluse în linia "venituri nete din dobânzi" din situația contului de profit sau pierdere. Castigurile sau pierderile din depreciere sunt incluse în linia "Castiguri sau pierderi din deprecierea instrumentelor financiare".

În BCR Chișinău, activele financiare la cost amortizat reprezintă cea mai mare categorie, care include: creditele acordate clienților, activitățile de creditare interbancară (inclusiv acordurile de răscumpărare), depozitele la băncile centrale, sumele în curs de decontare, creanțele comerciale și alte creanțe. Creanțele din factoring reprezintă principalul element din poziția "Alte active". Factoringul cu recurs este inițial recunoscut față de aderent la data la care contractul intră în vigoare (de obicei la data semnării contractului).

În cazul factoringului fără recurs activele aferente sunt recunoscute față de debitorii finali la data la care Banca dobândește de la vânzător dreptul de a colecta de la debitorii finali fluxurile de trezorerie contractuale ale facturilor aferente (de obicei data a unei plăți anticipate solicitate de vânzător).

În ceea ce privește calendarul și valoarea recunoașterii veniturilor, cerințele IFRS 15 se aplică în cazul tuturor taxelor legate de factoringul fără recurs și în cazul taxelor derivate din factoringul cu recurs care nu fac parte din rata efectivă a dobânzii.

Modificările contractuale și evenimentele de derecunoaștere nu sunt considerate aplicabile în cazul activelor de factoring.

Investitiile în titluri de datorie evaluate la costul amortizat pot fi achiziționate în scopuri de business diferite (cum ar fi îndeplinirea cerințelor de risc de lichiditate internă/externă și plasarea eficientă a surplusului de lichiditate structurală, poziționarea strategică stabilită de Comitetul Executiv, inițierea și încurajarea relațiilor cu clienții, înlocuirea activităților de creditare cu alte activități de îmbunătățire a randamentului). Principala caracteristică este că nu sunt așteptate vânzări frecvente și semnificative a unor astfel de titluri.

Metoda ratei efective a dobânzii („EIR”) este utilizată pentru recunoașterea veniturilor din dobânzi și a cheltuielilor cu dobânzile. Venitul din dobânzi se calculează astfel:

- EIR aplicat la valoarea contabilă brută a activelor financiare care nu sunt depreciate (Stadiul 1 și Stadiul 2, a se vedea partea "Deprecierea instrumentelor financiare");
- EIR aplicat costului amortizat pentru activele financiare depreciate (Stadiul 3, a se vedea "Deprecierea instrumentelor financiare"); și
- EIR ajustat la riscul de credit aplicat la costul amortizat pentru activele financiare POCI.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare în conformitate cu IFRS 9 (continuare)

ii. Activele financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

Titlurile de datorie sunt evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global (FVOCI), în cazul în care fluxurile lor de numerar contractuale sunt conforme cu SPPI și sunt deținute în cadrul unui model de afaceri al cărui obiectiv este atins atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea activelor. În bilanț, acestea sunt incluse ca “Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global”.

Venitul din dobânzi din aceste active se calculează folosind metoda ratei dobânzii efective și este inclus în linia “Venit net din dobânzi” în situația contului de profit sau pierdere. Castigurile și pierderile din depreciere sunt recunoscute în contul de profit sau pierdere în rândul “Pierdere neta din deprecierea instrumentelor financiare”. Ca rezultat, impactul evaluării recunoscut în profit sau pierdere este același ca și pentru activele financiare evaluate la costul amortizat.

Diferența dintre valoarea justă la care activele sunt contabilizate în bilanț și componenta de cost amortizat este recunoscută ca elemente ale rezultatului global („OCI”) acumulată în capitalurile proprii, în linia “Rezerva de valoare justă” în situația modificărilor capitalurilor proprii. Modificarea pentru perioada respectivă este înregistrată ca OCI în situația rezultatului global în linia “Instrumente de datorie evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global”.

Titlurile de datorie care aparțin acestei categorii sunt subiect ale cerințelor de depreciere conform standardului (IFRS 9.5.5.1), iar deprecierea acestora se calculează luând în considerare pierderile așteptate în următorul an sau pe durata vieții, în funcție de stadiul în care activul este desemnat. Cu toate acestea, pierderea din depreciere este recunoscută în rezultatul global și nu reduce valoarea contabilă a activului financiar. Valoarea pierderii din depreciere este recunoscută în contul de profit sau pierdere în poziția dedicată acestui tip de instrument. Deprecierea cumulată din linia CLA a rezultatului global implică o creștere a rezervelor de valoare justă deoarece reprezintă contravaloarea sumelor înregistrate deja în contul de profit sau pierdere. Aceasta înregistrare contabilă a deprecierei nu reprezintă o reclasificare (reciclare) din rezultatul global în contul de profit sau pierdere.

Atunci când titlul de datorie este derecunoscut, suma acumulată anterior în OCI este reclasificată în contul de profit sau pierdere și raportată la linia “Alte castiguri/pierderi din derecunoașterea instrumentelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere”.

Titlurile de datorie evaluate la FVOCI fac parte din modelul de afaceri “deținute pentru a colecta și vinde”. În mod similar cu instrumentele de datorie, activele evaluate la cost amortizat se referă la diferite obiective ale afacerii, cum ar fi îndeplinirea cerințelor privind riscul de lichiditate internă/externă și plasarea eficientă a excedentului structural de lichiditate, poziționarea strategică stabilită de Comitetul Executiv, inițierea și încurajarea relațiilor cu clienții, înlocuirea activităților de creditare sau altor activități de îmbunătățire a randamentului.

Caracteristica comună a investițiilor în instrumentele de datorie FVOCI constă în faptul că optimizarea randamentelor prin vânzarea lor este esențială pentru atingerea obiectivelor de afaceri. Vânzarile sunt efectuate pentru a optimiza poziția de lichiditate sau pentru a realiza castigurile sau pierderile din valoarea justă. Ca urmare, obiectivele de afaceri sunt atinse atât prin colectarea fluxurilor de numerar contractuale, cât și prin vânzarea titlurilor.

Castigurile sau pierderile cumulate sunt incluse în “Rezervele valorii juste” în situația modificărilor capitalurilor proprii. Suma recunoscută în OCI nu este reclasificată niciodată în profit sau pierdere. Dividendele primite din aceste investiții sunt înregistrate în linia “Venituri din dividende” din situația contului de profit sau pierdere. În bilanț, activele financiare evaluate la valoarea justă prin OCI sunt incluse ca “Instrumente de capital” în linia “Active financiare la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global”.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

e. Clasificarea și evaluarea ulterioară a activelor financiare în conformitate cu IFRS 9 (continuare)

iii. Active financiare la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere

Exista mai multe motive pentru atribuirea categoriei de evaluare a valorii juste prin profit sau pierdere („FVPL”) categorie de evaluare a activelor financiare.

Activele financiare a caror fluxuri de numerar contractuale nu sunt considerate SPPI sunt masurate automat la FVPL.

O alta modalitate de masurare a FVPL se refera la activele financiare care fac parte din modelele de afaceri reziduale, adica nici nu sunt pastrate pentru colectarea fluxurilor de numerar contractuale sau pentru vinderea lor. In general, se asteapta ca aceste active financiare sa fie vandute inainte de scadenta sau sunt evaluate din perspectiva de performanta de afaceri la valoarea justa

f. Clasificarea și masurarea ulterioară a datoriilor financiare

Datoriile financiare sunt clasificate ca fiind evaluate la costul amortizat, cu exceptia cazului in care sunt evaluate la valoarea justa prin profit sau pierdere.

i. Datorii financiare la cost amortizat

Pentru prezentarea acestora in bilant se utilizeaza linia “Datorii financiare evaluate la cost amortizat”. Datoriile sunt prezentate cu urmatoarele subdiviziuni: “Datorii catre banci”, “Datorii catre clienti”, “Alte imprumuturi” si “Alte datorii”.

Cheltuielile cu dobanda suportate sunt raportate in linia “Venituri nete din dobanzi” in situatia contului de profit sau pierdere. Castigurile si pierderile din derecunoastere (in principal rascumparare) sunt inregistrate in pozitia “Alte castiguri/pierderi din derecunoasterea instrumentelor financiare care nu sunt evaluate la valoarea justa prin profit sau pierdere”.

ii. Datorii financiare la valoarea justa prin contul de profit sau pierdere

Datoriile financiare la valoarea justa prin profit sau pierdere (FVPL) constau in datorii financiare detinute pentru tranzactionare si datorii financiare desemnate la valoarea justa prin profit sau pierdere (FVPL). Banca nu a declarat nicio datorie financiara la valoarea justa prin contul de profit sau pierdere.

Castigurile sau pierderile din datoriile financiare detinute pentru tranzactionare se inregistreaza la randul “Rezultatul net din tranzactionare” in contul de profit sau pierdere.

g. Deprecierea instrumentelor financiare conform IFRS 9

Banca recunoaste ajustari pentru pierderi aferente deprecierei instrumentelor financiare de datorie, altele decat cele evaluate la valoare justa prin profit sau pierdere (FVPL) si expuneri care sunt evaluate la cost amortizat (AC) sau la valoarea justă prin alte alemente ale rezultatului global și include, printre altele, titluri de creanță, alte depozite la vedere, credite și avansuri, precum și leasing financiar și creanțe comerciale. Provizioanele pentru angajamentele de creditare si pentru garanțiile financiare se calculează dacă îndeplinesc definițiile aplicabile IFRS 9. Deprecierea se bazeaza pe pierderile asteptate din creditare a caror masurare reflecta:

- o valoare impartiala si ponderata cu probabilitati, care este determinata prin evaluarea unei serii de rezultate posibile;
- valoarea in timp a banilor; si
- informatii rezonabile si justificabile care sunt disponibile fara costuri sau eforturi nejustificate la data de raportare privind evenimente trecute, conditiile actuale si previziunile conditiilor economice viitoare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Deprecierea instrumentelor financiare conform IFRS 9 (continuare)

Valoarea pierderii din depreciere este recunoscută ca o ajustare pentru pierdere. În scopul măsurării valorii pierderilor preconizate din creditare și recunoașterea venitului din dobânzi, Banca face distincția între cele trei stadii ale deprecierii.

Conform IFRS 9 se utilizează următoarele definiții ale pierderii din deprecierea creditelor:

- pierderea din deprecierea creditelor pe toată durata de viață - pierderea din deprecierea creditelor care apare ca urmare a tuturor evenimentelor de default posibil să apară pe durata de viață a instrumentelor financiare.
- pierderea din deprecierea așteptată pe perioada a 12 luni - perioada din deprecierea creditelor care reprezintă pierderea din deprecierea așteptată a unui instrument financiar posibil să apară în următoarele 12 luni de la data raportării.

Abordarea bazată pe 3 stadii se aplică instrumentelor financiare care intră sub incidența cerințelor privind deprecierea IFRS 9 și care nu sunt clasificate ca fiind depreciate la data cumpărării sau originării (POCI), care reprezintă o categorie separată. În funcție de statutul de depreciere și de evaluarea evoluției riscului de credit, aceste instrumente financiare sunt atribuite în una din cele trei stadii.

Stadiul 1 se referă la instrumentele financiare pentru care nu există creștere semnificativă a riscului de credit înregistrată de la recunoașterea inițială. Deprecierea este recunoscută în pierderea din deprecierea creditelor așteptată pe perioada a 12 luni. Venitul din dobânzi este recunoscut prin rata efectivă a dobânzii aplicată la valoarea brută contabilă a activului financiar.

Dacă se identifică o creștere semnificativă a riscului de credit (SICR) de la recunoașterea inițială, instrumentul financiar este transferat în Stadiul 2, dar nu este încă considerat a fi depreciat. Deprecierea este măsurată în valoarea pierderii preconizate din creditare pe parcursul duratei de viață. Venitul din dobânzi este calculat folosind metoda ratei efective a dobânzii aplicată valorii contabile brute a activului financiar.

Activele financiare în Stadiul 3 sunt depreciate. Un instrument financiar devine depreciat atunci când clientul intră în default. Definiția default-ului aplicată în Banca a fost dezvoltată în conformitate cu definiția utilizată la nivelul Grupului BCR. Definiția reflectă regulile pentru contaminarea la nivelul grupurilor de clienți aflați în legătură și clarifică conceptul de default tehnic. Banca aplică în general o abordare la nivel de client în procesul de aplicare a definiției de default, ceea ce duce la o depreciere a tuturor expunerilor, chiar dacă default-ul a fost aplicat la nivelul unei sau a câtorva conturi/contracte ale clientului respectiv ("efect de contaminare"). Pe de altă parte, ieșirea din default presupune ca expunerea totală încetează să mai fie depreciată. Deprecierea pentru astfel de active financiare este măsurată în valoarea pierderii preconizate din creditare pe durata de viață. Venitul din dobânzi este recunoscut prin aplicarea EIR la costul amortizat (i.e. valoarea contabilă netă) a activului financiar.

Din perspectiva bilanțului, dobânda este acumulată pe baza valorii contabile brute a activelor financiare. Diferența dintre dobânda acumulată și veniturile din dobânzi recunoscute se reflectă în bilanț în Active financiare la cost amortizat reducând valoarea acestora prin contul de depreciere (fără a afecta contul de profit sau pierdere pozitivă pierdere netă din depreciere).

Ajustările pentru pierdere diminuează valoarea activelor, adică pentru activele financiare măsurate la cost amortizat, valoarea netă contabilă a activului financiar prezentat în bilanț este diferența dintre valoarea contabilă brută și deprecierea cumulată. Cu toate acestea, pentru activele financiare măsurate la valoare justă prin alte elemente ale rezultatului global, ajustările pentru pierdere sunt recunoscute prin alte elemente ale rezultatului global, în special în "Rezerve de valoare justă" în situația modificărilor capitalurilor proprii și nu reduce valoarea contabilă a activului financiar.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

g. Deprecierea instrumentelor financiare conform IFRS 9 (continuare)

Pentru activele financiare ce sunt depreciate la recunoasterea initiala (activele financiare depreciate achizitionate sau produse – POCI) pierderile de credit anticipate pe durata de viata sunt reflectate initial in rata efectiva a dobanzii ajustata la credite. Ca urmare, nu se recunoaste nici o ajustare de pierdere la inceput.

In consecinta, doar modificarile negative ale pierderilor de credit preconizate dupa recunoasterea initiala sunt recunoscute drept ajustari de depreciere, in timp ce modificarile favorabile sunt recunoscute ca si castiguri din depreciere crescand valoarea contabila bruta a activelor financiare POCI.

Ajustarile pentru pierdere aferente angajamentelor de creditare si garantiile financiare sunt prezentate in bilant la linia "Provizioane". In cazul liniilor de credit, deprecierea se calculeaza separat pentru partea netrasa.

In contul de profit sau pierdere, pierderile din depreciere si reversarea acestora (castigurile) pentru toate instrumentele financiare sunt prezentate la linia "Pierdere neta din deprecierea instrumentelor financiare". Informatii referitoare la deprecierea activelor financiare sunt prezentate in Nota 24.

h. Derecunoasterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificarilor contractuale

i. Derecunoasterea instrumentelor financiare

Un activ financiar (sau, cand este posibil, o parte dintr-un activ financiar sau o parte dintr-un grup similar de active financiare) este derecunoscut atunci cand:

- Expira drepturile contractuale de a primi fluxuri de numerar; sau
- Banca a transferat drepturile sale de a primi fluxuri de numerar provenite din activ sau si-a asumat obligatia de a plati fluxurile de numerar primite in intregime, fara o intarziere semnificativa catre o terta parte, printr-o intelegere de tip "pass through";

si de asemenea:

- A transferat majoritatea riscurilor si beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului sau;
- Nu a transferat, nici retinut majoritatea riscurilor si beneficiilor aferente dreptului de proprietate asupra activului dar a transferat controlul asupra activului.

Diferenta dintre valoarea contabila a activului derecunoscut si pretul primit este prezentata in Contul de profit sau pierdere pe linia "Castiguri/pierderi din derecunoasterea activelor financiare masurate la cost amortizat", sau, pentru titlurile de datorie masurate prin alte elemente ale rezultatului global pe linia "Alte castiguri/pierderi din derecunoasterea activelor financiare care nu sunt masurate la valoare justa prin profit sau pierdere".

Pentru activele financiare masurate la FVPL, castigurile sau pierderile din derecunoastere sunt recunoscute impreuna cu rezultatul masurarii in linia "Rezultat net din tranzactionare" sau "Castiguri/pierderi din instrumente financiare masurate la valoare justa prin profit sau pierdere".

ii. Criteriile de derecunoastere in functie de modificarile contractuale ale activelor financiare

In cursul normal de desfasurare a activitatii de creditare si in acord cu respectivii debitori, Banca poate renegocia sau modifica anumite termene si conditii ale contractelor. Acest lucru poate implica renegocieri comerciale sau modificari contractuale avand ca scop reducerea sau prevenirea dificultatilor financiare ale imprumutatului.

In scopul captarii substantei economice si a efectului financiar al unor modificari contractuale de acest tip, Banca a elaborat un set de criterii pentru a evalua daca termenii modificati sunt substantial diferiti de cei initiali.

Modificarile contractuale substantiale duc la derecunoasterea activului financiar original si recunoasterea activului financiar modificat ca un nou instrument financiar. Aceste modificari includ urmatoarele evenimente:

- schimbarea debitorului (doar daca nu este o schimbare formala cum ar fi schimbarea numelui);

3. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Derecunoasterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificărilor contractuale (continuare)

- schimbarea valutei contractului (doar dacă modificarea nu rezulta din exercitarea unei opțiuni incorporate în contractul original cu condiții agreeate anterior de modificare, sau dacă noua valută este la fel cu cea originală);
- introducerea unei caracteristici contractuale Non-SPPI (doar dacă nu sunt introduse cu scopul de a îmbunătăți recuperările de la debitori prin acordarea unor concesiuni pentru a-i ajuta să-și revină din dificultăți financiare);
- eliminarea unei caracteristici contractuale Non-SPPI.

Unele criterii de derecunoaștere fac distincția dacă modificările contractuale se aplică debitorilor care înfruntă dificultăți financiare. Aplicarea anumitor modificări debitorilor cu dificultăți financiare nu sunt considerate substanțiale deoarece ei sunt ofertați pentru o nouă rescadentare adaptată condițiilor lor financiare în scopul de a îmbunătăți posibilitatea bancii de recuperare a creditelor acordate.

Pe de altă parte, aceleași modificări contractuale aplicate debitorilor performanți pot fi considerate ca fiind destul de importante încât să garanteze derecunoașterea, după cum este detaliat în continuare.

Din această perspectivă, următoarele criterii determină derecunoașterea cu excepția cazului în care sunt considerate măsuri de restructurare, sunt aplicate clienților în default sau declanșează default-ul:

- graficul de rambursare s-a modificat astfel încât durata rămasă ponderată până la scadența activelor să fie modificată cu mai mult de 100% și nu mai mică de doi ani în comparație cu activul inițial;
- modificarea calendarului/valorii fluxurilor de numerar contractuale care determină ca valoarea actualizată a fluxurilor de numerar modificate (actualizate la rata efectivă a dobânzii înainte de modificare) să fie diferită cu mai mult de 10% din valoarea contabilă brută a activului imediat înainte de modificare (evaluarea cumulată ținând cont de toate modificările care au avut loc în ultimele douăsprezece luni);
- renegocierile comerciale inițiate de un debitor care caută condiții mai bune ca o alternativă la refinanțare, în timp ce există o opțiune de plată anticipată/rambursare anticipată și o piață de refinanțare suficient de competitivă. Această declanșare de derecunoaștere se aplică rar la creditele din Stadiul 2 și niciodată în Stadiul 3.

În cazul în care modificările contractuale care se califică drept măsuri de restructurare sunt aplicate clienților aflați în imposibilitate de rambursare sau factorii declanșatori de default sunt atât de semnificativi încât se califică ca o stingere a drepturilor contractuale originale, ele determină derecunoașterea. Exemple de astfel de modificări sunt:

- un nou acord cu termeni semnificativi diferiți ca parte a restructurării, prin care se suspendă drepturile asupra activelor inițiale;
- consolidarea creditelor multiple originale într-unul singur, cu termeni substanțial diferiți;
- transformarea unui credit revolving în non-revolving.

Modificările contractuale care duc la derecunoașterea activelor originale conduc la recunoașterea inițială a noilor active financiare. În cazul în care debitorul este în incapacitate de plată sau modificarea semnificativă duce la neîndeplinirea obligațiilor, atunci noul activ va fi tratat ca și POCI. Diferența dintre valoarea contabilă a activului derecunoscut și valoarea justă inițială a noului activ POCI este prezentată în situația contului de profit sau pierdere în linia "Castiguri și pierderi din deprecierea instrumentelor financiare".

3. Politici contabile semnificative (continuare)

h. Derecunoasterea instrumentelor financiare inclusiv tratamentul modificărilor contractuale (continuare)

În cazul în care debitorul nu este în incapacitate de plată sau modificarea semnificativă nu duce la neîndeplinirea obligațiilor, noul activ recunoscut după derecunoasterea activului inițial va fi în Stadiul 1. Pentru creditele evaluate la cost amortizat, soldul neamortizat al comisioanelor de acordare și al costurilor tranzacției considerate în rata efectivă a dobânzii, este prezentat în linia “Venit net din dobânzi” la data derecunoașterii.

Reluarea pe venituri a ajustărilor pentru pierderi din credit aferente activului inițial la data acestei modificări semnificative, precum și ajustările pentru pierderi din credit recunoscute pentru noul activ sunt prezentate în poziția “Rezultat net din deprecierea instrumentelor financiare”.

Pentru activele financiare măsurate la FVPL, indiferent dacă acestea se află în situație de neîndeplinire a obligațiilor (default), castigurile și pierderile din derecunoaștere sunt incluse în aceleași poziții din contul de profit sau pierdere ca și rezultatul evaluărilor lor, adică în linia “Castigurile / pierderile din instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin profit sau pierdere”. Pentru active financiare care nu sunt evaluate la FVPL și sunt subiect al modificărilor contractuale, dar care nu generează o derecunoaștere valoarea contabilă brută a activului se ajustează în contrapartidă cu recunoașterea unei modificări (castig sau pierdere) în contul de profit sau pierdere.

Castigurile sau pierderile din modificare sunt egale cu diferența dintre valoarea contabilă brută înainte de modificare și valoarea actualizată a fluxurilor de numerar în baza termenilor modificați, actualizați cu rata efectivă inițială a dobânzii.

În contul de profit sau pierdere, castigul sau pierderea de modificare sunt prezentate în linia “Venit net din dobânzi” în cazul în care modificarea se referă la activele financiare din Stadiul 1. Pentru activele financiare din Stadiile 2 și 3 și activele financiare POCI, castigul sau pierderea de modificare este prezentat în linia “Rezultatul din deprecierea instrumentelor financiare”.

iii. Derecunoasterea datoriilor financiare

O datorie financiară este derecunoscută atunci când obligația datorată este achitată, anulată sau expiră. Acest lucru apare în mod normal atunci când datoria este rambursată sau răscumpărată.

În contul de profit sau pierdere, diferența dintre valoarea contabilă a datoriei financiare derecunoscute și valoarea platită este prezentată în linia “Alte castiguri / pierderi din instrumentele financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere” (în perioada comparativă, “Castigurile / pierderile din activele și datoriile financiare care nu sunt evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere net”), “Castigurile / pierderile din instrumente financiare evaluate la valoarea justă prin contul de profit sau pierdere” și “Rezultatul net din tranzacționare” în funcție de modalitatea de evaluare a datoriei financiare derecunoscute.

i. Conversia valutei străine

Tranzacțiile în valută sunt înregistrate la cursul de schimb de la data tranzacției. La data bilanțului, activele și datoriile monetare denominate în valută sunt convertite folosind cursul de schimb de închidere stabilit de BNM.

Ratele de schimb la sfârșitul anului și ratele medii pe an au fost:

	2019		2018	
	USD	Euro	USD	Euro
Media perioadei	17.5751	19.6741	16.8031	19.8442
Finele anului	17.2093	19.2605	17.1427	19.5212

3. Politici contabile semnificative (continuare)

Diferențele de curs care provin din decontarea tranzacțiilor la cursuri diferite de cele de la data tranzacției, precum și diferențele de curs valutar nerealizate din active și datorii monetare în valuta străină nesoluționate sunt recunoscute în contul de profit și pierdere.

j. Conturi curente și depozite la bănci

Acestea sunt prezentate la costul amortizat, minus provizioanele pentru depreciere.

k. Unwinding

Unwinding-ul este calculat ca diferența între valoarea prezenta neta, calculata pentru doua momente de timp consecutive a fluxurilor de numerar estimate. Pentru a calcula valoarea prezenta neta pentru doua momente diferite de timp, principala ipoteza este ca estimările privind fluxurile de numerar rămân neschimbate.

La data recunoașterii provizionului aferent unei expuneri extrabilanțiere, valoarea sa de înregistrare este inferioara valorii nominale a pierderilor nete așteptate, ca urmare a aplicării unei rate de actualizare adecvate, pentru intervalele de timp pana la datele estimate ale fluxurilor de numerar aferente, respectiv, data estimata a ieșirii de numerar aferenta materializării expunerii extrabilanțiere prin conversie în creanța bilanțieră și datele estimate ulterioare ale recuperărilor așteptate acelei creanțe.

Ulterior, pe parcursul intervalului de timp pana la data estimata a conversiei în creanța bilanțieră, valoarea actualizata a obligației astfel constituite se va ajusta în mod sistematic, prin înregistrarea unei cheltuieli financiare la nivelul creșterii valorii actualizate a obligației pe măsura apropierii datei estimate a materializării prin ieșire de numerar și conversie în creanța.

l. Creditele renegociate

Când este posibil Banca încearcă să restructureze creditele, decât să ia în posesie gajul. Aceasta poate implica extinderea graficului de plată și renegocierea condițiilor de creditare. Odată ce au fost renegociate condițiile de creditare, orice depreciere este determinată prin utilizarea ratei efective a dobânzii (EIR) originală, care a fost calculată până la modificarea termenilor, iar creditul nu mai este considerat restant. Conducerea Băncii revizuieste în mod continuu creditele renegociate pentru a se asigura că toate cerințele sunt respectate și plățile ulterioare vor avea loc. Creditele continuă să fie obiectul unei evaluări individuale sau colective a deprecierii, calculată cu ajutorul ratei efective a dobânzii (EIR) originale a creditului.

m. Credite și avansuri acordate clienților

Creditele emise de către Bancă reprezintă credite la care fondurile sunt remise direct debitorului și sunt recunoscute în bilanț atunci când fondurile sunt puse la dispoziția debitorilor. Aceste credite sunt recunoscute inițial la valoarea justă a fondurilor acordate, și sunt ulterior evaluate la costul amortizat folosind metoda ratei efective a dobânzii.

Banca prezintă informația referitor la portofoliul de credit și provizioanele pentru deprecierea creditelor în baza următoarei clasificări a clienților:

- credite corporate
- credite întreprinderi micro
- credite garantate
- credite negarantate
- credite ipotecare

3. Politici contabile semnificative (continuare)

n. Imobilizări corporale

Imobilizările corporale sunt înregistrate la cost minus amortizarea cumulată și pierderile din deprecierea valorii.

Cheltuielile de reparație și întreținere sunt incluse în cheltuieli operaționale la momentul apariției. Investițiile ulterioare aferente imobilizărilor corporale sunt recunoscute ca active doar atunci când investiția îmbunătățește condiția activului peste valoarea estimată inițial.

Acolo unde valoarea de bilanț a unui activ este mai mare decât valoarea recuperabilă estimată, activul este depreciat la valoarea recuperabilă. Câștigurile și pierderile din vânzarea imobilizărilor corporale sunt determinate prin referință la valoarea de bilanț și sunt înregistrate ca venituri sau cheltuieli.

Uzura este calculată prin metoda amortizării liniare pe toată durata de funcționare utilă estimată a activului conform tabelului următor:

Imobilizări corporale	<u>depreciere(%) / an</u>
Clădiri	3%
Echipamente și instalații	20-33%
Vehicule	20%

o. Imobilizări necorporale

Imobilizările necorporale sunt calculate la valoarea de achiziție minus amortizarea. Cheltuielile următoare sunt capitalizate în cazul când acestea vor spori durata de funcționare utilă sau fluxul de beneficii următoare legate de aceste active. Alte cheltuieli sunt înregistrate odată cu apariția acestora. Amortizarea este calculată prin metoda liniară în funcție de durata de funcționare utilă. Ratele de amortizare aprobate sunt prezentate mai jos:

Imobilizări necorporale	<u>Deprecie (%) / an</u>
Licențe	10-20%
Programe informatice	20-100%

p. Leasing

Decizia de a încadra un acord ca si leasing depinde de substanța contractului și necesită stabilirea faptului că îndeplinirea acordului depinde de folosirea unui anumit activ sau a unui grup de active și în cadrul acordului se convine asupra dreptului de utilizare a activului.

(i) Grupul ca locatar

În conformitate cu prevederile IFRS 16, un locatar recunoaște un activ aferent dreptului de utilizare și o datorie din leasing care reprezintă obligația de a face plăți de leasing. Există derogări de la recunoașterea pentru contracte de leasing pe termen scurt (mai puțin 12 luni) și pentru contracte de leasing pentru care activul suport este de valoare mică.

Activul aferent dreptului de utilizare este evaluat inițial la cost. Costul cuprinde valoarea inițială a datoriei ce decurge din contractul de leasing și include de asemenea alte elemente, cum ar fi costurile inițiale directe suportate de locatar. Ulterior, activul aferent dreptului de utilizare se amortizează până la sfârșitul duratei de viață utilă sau până la sfârșitul termenului de leasing. Grupul utilizează metoda de amortizare liniară. Activele reprezentând drept de utilizare sunt prezentate în situația poziției financiare în linia „Imobilizări Corporale” sau, dacă sunt subînchiriate terților, ca parte din „Investiții imobiliare”.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

p. Leasing (continuare)

Datoria ce decurge din contractul de leasing este măsurată inițial la valoarea actuală a plăților de leasing care nu sunt plătite la data începerii, actualizată folosind rata dobânzii implicită în contractul de închiriere sau, dacă rata nu poate fi determinată imediat, rata marginală de împrumut a locatarului. Plățile de leasing cuprind plăți de leasing fix care depind de un indice sau o rată, sume preconizate să fie plătite în baza unei garanții de valoare reziduală. În plus, prețul de exercițiu în cadrul unei opțiuni de cumpărare și plățile de leasing într-o perioadă opțională de reînnoire sunt luate în considerare dacă locatarul este în mod rezonabil sigur că exercită opțiunile.

Ulterior, valoarea contabilă a datoriei din leasing este crescută cu dobânda acumulată folosind rata de actualizare aplicabilă, redusă prin plățile aferente leasingului și reevaluată pentru a reflecta orice reevaluare sau modificare a contractului de leasing. În situația pozitiei financiare, datoriile din leasing sunt prezentate în linia „Datorii din leasing financiar”.

În perioada comparativă în care s-a aplicat IAS 17 Leasing, plățile de leasing operațional sunt recunoscute drept cheltuieli în contul de profit sau pierdere la rubrica „Alte cheltuieli administrative” în mod liniar pe durata contractului de leasing.

(ii) Grupul ca locator

Un leasing financiar este un contract de leasing care transferă substanțial toate riscurile și beneficiile aferente dreptului de proprietate asupra unui activ. În cazul unui contract de leasing financiar locatorul raportează o creanță de la locatar în rubrica „Creanțe din leasing financiar”. Creanța este egală cu valoarea actuală a plăților convenite prin contract, luând în considerare orice valoare reziduală. Venitul din dobânzi aferent creanței este prezentat în contul de profit sau pierdere la rubrica „Alte venituri similare” la „Venituri nete din dobânzi”.

În cazul contractelor de leasing operațional, care sunt alte contracte de leasing decât leasingul financiar, activul închiriat este raportat de locator în poziția „Imobilizări corporale” sau în „Investiții imobiliare” și se amortizează conform principiilor aplicabile activelor implicate. Venitul din leasing este recunoscut liniar pe durata contractului de închiriere în contul de profit sau pierdere în poziția „Venituri din închirierea investițiilor imobiliare și alte leasinguri operaționale”. Leasingul operațional include în principal, leasingul de bunuri imobiliare comerciale și autoturisme.

q. Împrumuturi și datorii către clienți

Împrumuturile sunt recunoscute inițial la cost, calculat ca valoarea încasărilor minus costurile de tranzacție aferente. Ulterior împrumuturile sunt evaluate la costul amortizat iar orice diferență între încasările nete și valoarea de răscumpărare este recunoscută în contul de profit și pierdere pentru perioada trecută până la maturitate folosind metoda ratei efective a dobânzii.

r. Compensarea activelor și datoriilor financiare

Activele și datoriile financiare sunt compensate iar suma netă este raportată în bilanțul contabil atunci când există o obligație legală cu privire la compensarea sumelor recunoscute și există intenția de realizare sau de compensare a acestora pe o bază netă sau de realizare a activului și de decontare a datoriei simultan.

s. Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor

Veniturile sunt recunoscute în măsura în care este probabil că beneficiile economice să fie generate pentru Bancă și veniturile pot fi evaluate în mod rezonabil. Înainte de recunoașterea veniturilor trebuie îndeplinite și criteriile de recunoaștere specifice descrise în continuare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

s. Recunoașterea veniturilor și cheltuielilor (continuare)

Venituri și cheltuieli din dobânzi

Pentru toate instrumentele financiare evaluate la cost amortizat și activele financiare purtătoare de dobândă evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global, veniturile sau cheltuielile aferente dobânzilor sunt înregistrate utilizând metoda dobânzii efective (EIR). EIR reprezintă rata care actualizează exact plățile și încasările viitoare în numerar pe durata de viață preconizată a instrumentului financiar, sau acolo unde este cazul, pe o durată mai scurtă, la valoarea contabilă netă a activului financiar sau a datoriei financiare. Calculul ia în considerație condițiile contractuale ale instrumentului financiar (de exemplu opțiunile de plată în avans) și include toate taxele sau costurile incrementale care sunt direct atribuibile instrumentului și sunt o parte integrantă a EIR, dar nu pierderile viitoare din credit.

Valoarea contabilă a activului financiar sau a datoriei financiare se ajustează în cazul în care Banca își revizuieste estimările de plăți sau încasări. Valoarea contabilă ajustată este calculată pe baza EIR original și modificarea valorii contabile este înregistrată ca venituri din dobânzi pentru active financiare și cheltuieli din dobânzi pentru datoriile financiare.

Taxe și comisioanele ce se referă direct la generarea activului sau obligației financiare (atât veniturile, cât și cheltuielile) sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare ca parte a calculării ratei dobânzii efective. Taxele de angajament aferente creditelor, care este posibil să fie utilizate treptat, sunt amânate împreună cu cheltuielile directe aferente, și sunt recunoscute ca parte a ratei dobânzii efective aferente creditului.

Odată ce valoarea înregistrată a unui activ financiar sau a unui grup de active financiare similare a fost redusă datorită pierderii din depreciere, venitul din dobânzi continuă să fie contabilizat folosind rata dobânzii utilizată pentru actualizarea fluxurilor de numerar viitoare în scopul evaluării pierderii din depreciere.

Taxe și comisioane

Veniturile aferente taxelor și comisioanelor sunt generate în timpul serviciilor financiare, prestate de Bancă, taxele pentru carduri, serviciile de administrare a numerarului, etc.

Venituri aferente taxelor și comisioanelor ce sunt generate în timpul serviciilor financiare prestate de Bancă, includ serviciile de administrare a numerarului și sunt recunoscute în raportul privind rezultatele financiare prin metoda specializării exercițiului (metoda calculării), în momentul în care este prestat serviciul corespunzător.

Alte cheltuieli aferente taxelor și comisioanelor se referă în mare parte la taxe aferente tranzacțiilor și serviciilor, și sunt recunoscute ca și cheltuieli în momentul în care este prestat serviciul.

Venituri aferente dividendelor

Venitul aferent dividendelor primite este recunoscut de Bancă atunci când dreptul de primire a dividendelor este stabilit, ceea ce de obicei coincide cu momentul aprobării de către acționari a dividendelor spre plată.

Venitul net din tranzacționare

Venitul net din tranzacționare include toate modificările valorii juste a instrumentelor derivate, venitul minus pierderea din operațiunile de schimb valutar și venitul net aferent hârtiilor de valoare destinate pentru vânzare.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

t. Numerar și echivalente de numerar

În scopuri de raportare a fluxurilor de mijloace bănești, mijloacele bănești și echivalentele lor cuprind: soldurile de mijloace bănești în numerar, mijloacele bănești depuse la Banca Națională a Moldovei sub forma de rezerve obligatorii, conturile Nostro în bănci, mijloacele bănești plasate în BNM și alte bănci, cu o scadență inițială mai mică de 90 de zile.

u. Provizioane

Provizioanele sunt recunoscute dacă:

- există o obligație legală sau implicită curentă rezultată din evenimente trecute;
- este probabil ca o ieșire de resurse va fi necesară pentru stingerea obligației; și
- valoare poate fi estimată în mod fiabil.

În cazul în care există un număr de obligații similare, probabilitatea că o ieșire de resurse va fi necesară într-o decontare se determină prin luarea în considerare a grupului de obligații ca un întreg. Provizioanele pentru care timpul de ieșire a resurselor este cunoscut sunt evaluate la valoarea actualizată a cheltuielilor, în cazul în care fluxul nu se va produce în decurs de un an. Banca recunoaște provizioane pentru concedii neutilizate, angajamente de creditare, provizioane legale, etc.

v. Beneficii acordate angajaților

Banca efectuează contribuții către fondurile înființate în Republica Moldova pentru pensii, asistentă medicală, și beneficii aferente șomajului calculate în baza de salarii ale tuturor angajaților Băncii. Banca nu participă la nici un alt plan cu beneficii definite sau de pensionare și nu are nici o obligație de a oferi alte beneficii foștilor sau actualilor angajați, cu excepția beneficiilor incluse în politicile sale interne.

w. Active luate în posesie

Activele luate în posesie includ gajul aferent creditelor neperformante. Ele sunt inițial recunoscute la valoarea justă și ulterior sunt evaluate la valoarea minimală dintre valoarea contabilă și valoarea justă minus costurile de vânzare. Activele luate în posesie sunt prezentate în Nota 11 „Alte active”.

Conform politicii Băncii activele luate în posesie sunt comercializate. Câștigul reduce parțial sau total datoria. În general, Banca nu acceptă activele luate în posesie pentru activitatea sa.

x. Contribuții în fondul de garantare a depozitelor

Contribuțiile în fondul de garantare a depozitelor sunt recunoscute ca datorii atunci când are loc evenimentul obligatoriu care dă naștere la plată. Dacă o contribuție este plătită înainte de evenimentul obligatoriu, aceasta este recunoscută ca o plată anticipată.

y. Părți afiliate

Părțile sunt considerate a fi afiliate dacă una din ele are capacitatea de a o controla sau de a o influența semnificativ pe cealaltă în luarea deciziilor financiare și operaționale.

Tranzacțiile între părți afiliate reprezintă un transfer de resurse sau obligații între părți afiliate indiferent dacă implică un preț sau nu.

3. Politici contabile semnificative (continuare)

z. Impozitare

Impozitul pe profit curent

Creanțele și datoriile privind impozitul pe profit curent, sunt evaluate la valoarea care se așteaptă a fi recuperată de la sau plătită către autoritățile fiscale. Ratele de impozitare și legale fiscale utilizate pentru calcularea sumelor sunt cele adoptate sau în mare măsură adoptate la data de raportare. În 2019 și 2018 rata de impozitare a fost de 12%.

Impozitul amânat

Impozitul amânat este prezentat aplicând metoda bilanțieră privind diferențele temporare dintre bazele de impozitare ale activelor și datoriilor și valoarea contabilă a acestora în scopul raportării financiare la data de raportare. Datoriile privind impozitul amânat sunt recunoscute pentru toate diferențele temporare impozabile, cu excepția cazului în care datoria privind impozitul amânat provine din recunoașterea inițială a fondului comercial sau a unui activ sau a unei datorii nete într-o tranzacție care nu este o combinație de întreprinderi și, la data tranzacției, nu afectează nici profitul contabil, nici profitul sau pierderea impozabilă.

O creanță privind impozitul amânat trebuie să fie recunoscută pentru toate diferențele temporare deductibile în măsura în care este probabil să fie disponibil un profit impozabil față de care să poată fi utilizată diferența temporară deductibilă, cu excepția cazului în care creanța privind impozitul amânat apare din recunoașterea inițială a unui activ sau a unei datorii într-o tranzacție care: nu reprezintă o combinație de întreprinderi; la momentul realizării tranzacției nu afectează nici profitul contabil, nici profitul impozabil (pierderea fiscală).

Valoarea contabilă a creanțelor privind impozitul amânat este revizuită la fiecare dată de raportare și redusă în măsura în care nu mai este probabil să fie disponibil suficient profit impozabil pentru a permite utilizarea beneficiului unei părți a creanței privind impozitul amânat sau al totalității acesteia. Creanțele nerecunoscute privind impozitul amânat sunt reevaluate la fiecare dată de raportare și se recunosc în măsura în care a devenit probabil faptul că profitul impozabil viitor va permite recuperarea creanței privind impozitul amânat.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt evaluate la ratele de impozitare preconizate a fi aplicabile pentru perioada în care activul este realizat sau datoria este decontată, pe baza ratelor de impozitare (și a legilor fiscale) care au fost adoptate sau în mare măsură adoptate până la data de raportare.

Impozitul curent și impozitul amânat aferent elementelor recunoscute direct în capitalurile proprii sunt, de asemenea, recunoscute în capitalurile proprii și nu în contul de profit.

Creanțele și datoriile privind impozitul amânat sunt compensate dacă există un drept legal de compensare a creanțelor privind impozitul curent cu datoriile privind impozitul de profit curent și impozitele amânate ale aceași entități impozabile și la aceeași autoritate fiscală.

Începând cu 1 ianuarie 2012 rata impozitului pe profit este de 12%.

aa. Recunoașterea și de-recunoașterea instrumentelor financiare

Banca recunoaște un activ financiar sau o datorie financiară în bilanțul contabil doar în cazul în care Banca devine parte a unui acord contractual cu privire la instrument. Toate tranzacțiile ordinare de vânzare și cumpărare a activelor financiare sunt recunoscute la data decontării, adică la dată când activul este livrat Băncii sau de către Bancă. Tranzacțiile ordinare de vânzare și cumpărare sunt procurări sau vânzări de active financiare care solicită livrarea activului pe parcursul perioadei stabilite de regulile sau convențiile pieții.

Recunoașterea unui activ financiar este anulată în cazurile când:

- Dreptul de primire a fluxului de numerar aferent activului a expirat;

- Banca menține dreptul de primire a fluxului de numerar aferent activului, dar și-a asumat obligația de a le achita pe deplin, fără tergiversări semnificative, unei părți terțe în cadrul unui acord de intermediere; sau

3. Politici contabile semnificative (continuare)

aa. Recunoașterea și de-recunoașterea instrumentelor financiare (continuare)

- Banca și-a transferat drepturile de a primi fluxul de numerar aferent activului și fie (a) a transferat substanțial toate riscurile și beneficiile activului, sau (b) nu a transferat și nu a menținut substanțial toate riscurile și beneficiile aferente activului, dar a transferat controlul asupra activului.

În cazul în care Banca nu a transferat nici nu a reținut substanțial toate riscurile și beneficiile unui activ, activul este recunoscut atât timp cât este la dispoziția Băncii. Continuarea implicită care ia forma unei garanții asupra activului transferat este măsurată la minimum dintre valoarea de bilanț și maximum sumei pe care ar trebui să plătească.

O datorie financiară este de-recunoscută în situația în care obligația ce reiese din acesta este anulată sau expirată.

bb. Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate timpuriu

Au fost emise anumite standarde și interpretări noi care sunt obligatorii pentru perioadele anuale începând la sau după 1 ianuarie 2020 și pe care Banca nu le-a adoptat timpuriu.

Modificări aduse Cadrului Conceptual pentru raportarea financiară (emis la 29 martie 2018 și aplicabil pentru perioadele anuale începând la 1 ianuarie 2020 sau ulterior acestei date)

Cadrul Conceptual revizuit include un nou capitol privind măsurarea; îndrumări privind raportarea performanței financiare; definirea și orientarea - în special definirea unei datorii; și clarificări în domenii importante, cum ar fi rolul administrării, prudenței și incertitudinii estimărilor în raportarea financiară.

Definirea afacerii (activității de business) – Modificări la IFRS 3 (emisă la 22 octombrie 2018 și aplicabilă pentru achiziții în perioade de raportare anuală începând cu sau după 1 ianuarie 2020)

Modificările revizuiesc definiția unei afaceri. Activitatea de business trebuie să aibă intrări (resurse) și un proces substanțial, acestea împreună contribuind semnificativ la abilitatea de a crea ieșiri (rezultate). Noile prevederi oferă un cadru pentru a evalua existența intrărilor (resurse) și a procesului substanțial, inclusiv pentru firme noi care încă nu au generat ieșiri (rezultate). Prezența resursei de forță de muncă organizată este o condiție necesară pentru clasificarea drept afacere (activitate de business) atunci când rezultatele nu sunt încă generate. Definiția termenului “ieșiri (rezultate)” este restrânsă la bunurile și serviciile acordate clienților, generatoare de venit din investiții sau de altă categorie, și exclude rezultate de tipul scaderii costului sau alte beneficii economice. De asemenea, nu mai este necesar să se evalueze dacă participanții de pe piață au posibilitatea să înlocuiască elementele lipsă sau să integreze activitățile și bunurile achiziționate. O entitate poate să aplice un “test de concentrare”. Bunurile achiziționate nu reprezintă o afacere dacă cea mai mare parte a valorii juste a acestor bunuri este concentrată într-un singur activ (sau grup de active similare).

Definirea materialității – Modificări la IAS 1 și IAS 8 (emisă la 31 octombrie 2018 și aplicabilă pentru perioade de raportare anuală începând cu sau după 1 ianuarie 2020)

Aceste modificări clarifică definiția materialității și a modului de aplicare a acesteia, incluzând îndrumări care până în prezent erau incluse în alte standarde IFRS. În plus, au fost îmbunătățite explicațiile care însoțesc definiția. Modificările asigură faptul că definițiile materialității sunt consistente în diferitele standarde IFRS în care acestea apar. Informația este considerată materială dacă omisiunea, prezentarea greșită sau neinteligibilă a sa se așteaptă în mod rezonabil să influențeze deciziile pe care utilizatorii primari ai situațiilor financiare le iau pe baza acestora (situațiile financiare oferind informațiile financiare despre o entitate raportoare anume).

3. Politici contabile semnificative (continuare)

bb. Standarde emise, dar care nu sunt încă în vigoare și nu au fost adoptate timpuriu (continuare)

Vanzarea sau contributia de active între un investitor și asociatul sau entitatea sa în participatiune - Modificări la IFRS 10 și IAS 28 (emisă la 11 septembrie 2014 și aplicabilă pentru perioade de raportare anuală începând cu o dată de stabilit ulterior de către IASB)

Aceste modificări abordează inconsistența dintre cerințele din IFRS10 și cele din IAS28 în privința vânzării sau contributiei de active între un investitor și asociatul sau entitatea sa în participatiune. Principala consecință a modificărilor este aceea că profitul sau pierderea sunt recunoscute în totalitate dacă tranzacția implică o entitate / afacere și sunt recunoscute parțial dacă tranzacția implică active care nu constituie o entitate / afacere separată, chiar dacă aceste active sunt deținute de o filială.

Cu excepția cazului în care se descrie altfel mai sus, noile standarde și interpretări nu vor avea un impact semnificativ asupra situațiilor financiare ale Bancii.

4. Numerar

	31/12/2019	31/12/2018
	MDL'000	MDL'000
Numerar	99,301	61,512
Numerar în bancomate	14,376	16,347
Altele	1	2
Total	113,678	77,861

5. Conturi la Banca Națională

		31/12/2019	31/12/2018
		MDL'000	MDL'000
Cont curent	19	562,533	156,040
Rezerve obligatorii		133,423	87,859
Total		695,956	243,899

Contul curent și rezervele obligatorii

Banca Națională a Moldovei (BNM) cere băncilor comerciale să păstreze în scopul asigurării lichidității o rezervă calculată ca un anumit procent din fondurile medii atrase de Bancă în luna precedentă (perioada cuprinsă între data de 8 a lunii precedente și data de 7 a lunii curente), inclusiv toate depozitele de la clienți. Fondurile atrase în Lei Moldovenești (MDL) și în moneda neconvertibilă sunt rezervate în MDL. Fondurile atrase în moneda liber convertibilă sunt rezervate în Dolari SUA (USD) și/sau EURO (EUR). La data de 31 decembrie 2019 rata de calcul al volumului de rezervă minim în MDL a fost de 42.5% iar în valută străină a fost 17% (31 decembrie 2018: rata de calcul al volumului de rezervă minim în MDL a fost de 42.5% iar în valută străină a fost 14%).

Banca își menține rezervele sale obligatorii într-un cont curent deschis la BNM în valoare de 42.5% din fondurile atrase în Lei Moldovenești și valută neconvertibilă. 17% din fondurile denominate în USD și EUR sunt păstrate într-un cont de rezervă obligatorie special la BNM.

Soldul mediu al rezervelor obligatorii pentru perioada 16 Decembrie 2019 - 15 ianuarie 2020 a fost calculat în sumă de 344,835 mii MDL (31 Decembrie 2018: 168,350 mii MDL) și includea rezervele obligatorii din fondurile atrase în lei moldovenești și valută neconvertibilă. Soldul rezervat în conturile rezervelor obligatorii în USD și EUR a constituit 1,448 mii USD și 5,634 mii EUR respectiv (31 decembrie 2018 - 1,183 mii USD și 3,857 mii EUR).

Dobânda oferită de către BNM pentru fondurile conturilor rezervelor obligatorii pe parcursul anului 2019 a variat între 0.01% și 0.27% pe an la rezervele în valută străină și între 2.5% și 4.5% la rezervele în MDL (pe parcursul anului 2018 - 0.29% și 0.47% p. a. în valută și 3.5% în MDL). Rezervele obligatorii deținute în conturi curente în Banca Națională pot fi folosite de către Bancă în operațiunile sale zilnice.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

6. Conturi curente și depozite la bănci

		31/12/2019	31/12/2018
		MDL'000	MDL'000
Conturi curente		280,470	218,470
Plasamente overnight		60,234	29,150
Total	19	340,704	247,620
Ajustari de valoare IFRS 9		(3,818)	(2,677)
Total		336,886	244,943

Nu există sume restante la conturi curente și depozite la bănci, iar Banca nu deține colateral pentru aceste sume. În nota 32 este prezentat ratingul pe bănci.

7. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri

Valoarea contabilă brută a creditelor și avansurilor acordate, înregistrată la situația din 31.12.2019 este de 729,048 mii MDL, în scădere cu 7.1% (55,749 mii MDL) comparativ cu perioada similară a anului precedent.

	31/12/2019			31/12/2018		
	Valoarea bruta MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea neta MDL'000	Valoarea bruta MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea neta MDL'000
Credite corporat	635,081	39,455	595,626	690,690	51,404	639,286
Credite întreprinderi micro	375	375	-	345	345	-
Credite de consum neasigurate	3,947	600	3,347	3,192	510	2,682
Credite de consum asigurate	622	21	601	316	2	314
Credite ipotecare	89,023	1,948	87,075	90,254	2,025	88,229
Total	729,048	42,399	686,649	784,797	54,286	730,511

Analiza portofoliului de credite pe sectoare industriale este prezentată mai jos:

	31/12/2019			31/12/2018		
	Valoarea bruta MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea neta MDL'000	Valoarea bruta MDL'000	Provision MDL'000	Valoarea neta MDL'000
Industrie	109,047	3,589	105,458	104,851	1,889	102,962
Comerț	430,796	5,643	425,153	416,464	3,581	412,883
Servicii	91,581	30,471	61,110	166,921	46,180	120,741
Persoane fizice	93,592	2,569	91,023	93,762	2,537	91,225
Construcții	546	63	483	51	28	23
Agricultură și industrie alimentară	3,486	64	3,422	2,748	71	2,677
Total	729,048	42,399	686,649	784,797	54,286	730,511

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

7. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri (continuare)

Rata medie ponderată a dobânzii pe parcursul anului 2019 pentru creditele acordate în EUR a fost de 4.23% (2018: 4.38%), pentru USD 5.84% (2018: 6.14%), și pentru MDL – 9.10% (2018: 10.15%).

Mișcarea în provizionul pentru deprecierea creditelor datorită stadiilor în 2019 și 2018 este prezentată mai jos:

2019	Corporate	Întreprinderi micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
La 1 ianuarie	51,405	345	510	2	2,025	54,287
Treceri în afara bilantului	(7,614)	-	-	-	-	(7,614)
Scăderi de provizion	(11,125)	-	(51)	(464)	(450)	(12,090)
- cauzată de miscări între stage	(432)	-	-	(326)	(54)	(812)
Creșteri de provizion	6,550	31	156	28	832	7,597
- cauzată de miscări între stage	3,426	-	5	-	410	3,841
Diferențe de curs valutar	239	(1)	(15)	455	(459)	219
La 31 decembrie	39,455	375	600	21	1,948	42,399
Depreciere individuală	29,311	-	-	-	1,090	30,401
Depreciere colectivă	10,144	375	600	21	858	11,998
La 31 decembrie	39,455	375	600	21	1,948	42,399

2018	Corporate	Întreprinderi micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
La 1 ianuarie	88,589	1,809	30	8	7,104	97,540
Treceri în afara bilantului	(39,115)	(1,925)	(53)	-	(5,551)	(46,644)
Scăderi de provizion	10,532	5	2	7	840	11,386
- cauzată de miscări între stage	-	-	-	12	164	176
Creșteri de provizion	(7,033)	(49)	(32)	(1)	(1,299)	(8,414)
- cauzată de miscări între stage	(2,202)	-	(18)	-	(110)	(2,330)
Diferențe de curs valutar	(1,569)	505	563	(12)	931	418
La 31 decembrie	51,404	345	510	2	2,025	54,286
Depreciere individuală	42,889	-	-	-	1,634	44,523
Depreciere colectivă	8,515	345	510	2	391	9,763
La 31 decembrie	51,404	345	510	2	2,025	54,286

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

7. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri (continuare)

Creditele și avansurile acordate sunt prezentate mai jos:

2019	Total	Corporate	Întreprin- deri micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Sdaiul 1	580,696	492,549	-	3,374	622	84,151
0 zile	579,333	492,549	-	3,302	576	82,906
1-30 zile	1,363	-	-	72	46	1,245
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Sdaiul 2	102,873	101,820	-	79	-	974
0 zile	101,820	101,820	-	-	-	-
31-60 zile	974	-	-	-	-	974
61-90 zile	77	-	-	77	-	-
>360 zile	2	-	-	2	-	-
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, depreciate, Sdaiul 3	45,479	40,712	375	494	-	3,898
0 zile	1,816	(900)	-	-	-	2,716
31-60 zile	786	-	-	-	-	786
61-90 zile	2	-	-	1	-	1
91-180 zile	4	1	-	19	-	(16)
181-360 zile	3	2	-	-	-	1
>360 zile	42,868	41,609	375	474	-	410
Valoare bruta total	729,048	635,081	375	3,947	622	89,023
Ajustare valoare IFRS 9	42,399	39,455	375	600	21	1,948
Valoare neta totala	686,649	595,626	-	3,346	601	87,075

7. Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri (continuare)

2018	Total	Corporative	Întreprin- deri micro	De consum negarantate	De consum garantate	Ipotecare
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Sadiul 1	602,107	514,116	-	2,686	316	84,989
0 zile	597,594	514,116	-	2,617	316	80,545
1-30 zile	4,513	-	-	69	-	4,444
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Sadiul 2	109,109	109,107	-	2	-	-
0 zile	109,107	109,107	-	-	-	-
181-360 zile	2	-	-	2	-	-
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, depreciate, Sadiul 3	73,581	67,467	345	504	-	5,265
0 zile	2,162	-	-	-	-	2,162
1-30 zile	11,079	9,972	-	-	-	1,107
31-60 zile	836	-	-	-	-	836
61-90 zile	816	-	-	2	-	814
91-180 zile	2	-	-	-	-	2
180-360 zile	344	-	-	-	-	344
>360 zile	58,342	57,495	345	502	-	-
Valoare bruta total	784,797	690,690	345	3,192	316	90,254
Ajustare valoare IFRS 9	54,286	51,404	345	510	2	2,025
Valoare neta totală	730,511	639,286	-	2,682	314	88,229

8. Investiții financiare

Active financiare la cost amortizat - Titluri de stat

	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Hârtii de valoare de stat	449,651	249,062
Total	449,651	249,062
Ajustări de valoare	(20,080)	(11,122)
Total	429,571	237,940

8. Investiții financiare (continuarea)

Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global

		31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Hărțile de valoare de stat		7,829	146,765
Total	19	7,829	146,765
Ajustări de valoare în capitaluri		(350)	(6,554)
Total		7,829	146,765
Cota-parte în capitalul SRL „Biroul de Credit”		1,018	1,018
Total		8,847	147,783

Investiții în hărțile de valoare de stat și valori mobiliare emise de BNM

Valorile mobiliare de stat destinate investițiilor la 31 decembrie 2019 reprezintă Bonuri de trezorerie și Obligațiuni de stat în MDL cu scadența de la 91 la 731 zile, emise de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu rata dobânzii între 4.79 % și 8.35 % p. a. (2018: 4.05 % și 8.35 % p. a.)

Investițiile în acțiuni sunt prezentate mai jos:

	Domeniu de activitate	Cota de participație	31/12/2019 MDL'000
SRL „Biroul de Credit”	Credit service	8.36%	1,018
Total			1,018
	Domeniu de activitate	Cota de participație	31/12/2018 MDL'000
SRL „Biroul de Credit”	Credit service	6.70%	1,018
Total			1,018

Mișcarea în activele financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global este prezentată mai jos:

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

8. Investiții financiare (continuarea)

	31/12/2019	31/12/2018
	MDL'000	MDL'000
Valoarea de bilanț la 1 ianuarie	147,783	122,186
Venituri minus pierderi din valoarea justă	(37)	6,248
Venitul din dobânzi calculate	11,030	8,813
Venitul din dobânzi primite	(11,030)	(8,813)
Cumpărări	3,478,054	2,827,445
Leșiri	(3,616,953)	(2,808,096)
Total	8,847	147,783

Rating ul de tara calculat de catre Moodys pentru Republica Moldova este B3.

Mai jos este prezentata ajustarea valorii conform IFRS 9:

	31/12/2019	31/12/2018
	MDL'000	MDL'000
Active financiare la cost amortizat	(20,080)	(11,122)
Activele financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	(350)	(6,554)
Total	(20,430)	(17,676)

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

9. Imobilizări corporale

	Clădiri și terenuri	Mobilier și echipamente	Autovehicule	Îmbunătățirea activelor arendate	Active în curs de execuție	Drept de utilizare mijloace arendate	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Cost							
Sold la 1 ianuarie 2019	2,364	46,690	2,860	11,303	9	-	63,226
Efectul trecerii la IFRS 16	-	-	-	-	-	25,948	25,948
Sold actualizat la 1 ianuarie 2019	2,364	46,690	2,860	11,303	9	25,948	89,174
Adiții	-	-	-	-	2,082	1,435	3,517
Transferuri	-	399	905	-	(1,304)	-	-
Leșiri	-	-	(560)	(2,997)	(2)	(1,001)	(4,560)
Sold la 31 decembrie 2019	2,364	47,089	3,205	8,306	785	26,382	88,131
Uzura acumulată							
Sold la 1 ianuarie 2019	525	39,021	1,555	5,613	-	-	46,714
Cheltuiala anuală	52	2,213	344	3,067	-	6,145	11,821
Leșiri	-	-	(465)	(2,997)	-	(119)	(3,581)
Sold la 31 decembrie 2019	577	41,234	1,434	5,683	-	6,026	54,954
Valoare netă de bilanț							
La 31 decembrie 2019	1,787	5,855	1,771	2,623	785	20,356	33,177
La 31 decembrie 2018	1,839	7,669	1,305	5,690	9	-	16,512

La 31 decembrie 2019, costul imobilizărilor corporale depreciate complet dacă care sunt încă folosite de Banca este 37,109 mii MDL (la 31 decembrie 2018 - 33,599 mii MDL).

În 2019 au fost achiziționate 2 mijloace de transport și alte mijloace fixe (mobila și utilaj, etc).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

9. Imobilizări corporale (continuare)

	Clădiri și terenuri	Mobilier și echipamente	Autovehicule	Îmbunătățirea activelor arendate	Active în curs de execuție	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Cost						
Sold la 1 ianuarie 2018	2,364	42,900	2,606	9,918	-	57,788
Adiții	-	292	-	1,920	3,820	6,032
Transferuri	-	3,498	254	-	(3,752)	-
Îeșiri	-	-	-	(535)	(59)	(594)
Sold la 31 decembrie 2018	2,364	46,690	2,860	11,303	9	63,226
Uzura acumulată						
Sold la 1 ianuarie 2018	472	36,330	1,257	3,254	-	41,313
Cheltuiala anuală	52	2,691	297	2,895	-	5,935
Îeșiri	-	-	-	(535)	-	(535)
Sold la 31 decembrie 2018	524	39,021	1,554	5,614	-	46,713
Valoare netă de bilanț						
La 31 decembrie 2018	1,840	7,669	1,306	5,689	9	16,513
La 31 decembrie 2017	1,892	6,570	1,349	6,664	-	16,475

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

10. Imobilizări necorporale

Mișcările imobilizărilor necorporale pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2019 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Programe informatic	Alte imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2019	19,689	3,822	331	23,842
Intrări	-	-	2,706	2,706
Transferuri	119	2,247	(2,366)	-
Ieșiri	-	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2019	19,808	6,069	671	26,548
Amortizare acumulată				
Sold la 1 ianuarie 2019	13,965	2,507	-	16,472
Cheltuială anuală	2,915	328	-	3,243
Sold la 31 decembrie 2019	16,880	2,835	-	19,715
Valoare neta de bilanț				
La 31 decembrie 2019	2,928	3,234	671	6,833
La 31 decembrie 2018	5,724	1,315	331	7,370

În 2019 au fost achiziționate softuri pentru modulele legate de 24 banking, licențe, etc.

Mișcările imobilizărilor necorporale pe parcursul anului încheiat la 31 decembrie 2018 sunt prezentate în tabelul de mai jos:

	Programe informatic	Alte imobilizări necorporale	Imobilizări necorporale în curs de execuție	Total
Cost	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie 2018	16,243	3,492	-	19,735
Intrări	1,846	330	1,930	4,106
Transferuri	1,599	-	(1,599)	-
Ieșiri	-	-	-	-
Sold la 31 decembrie 2018	19,688	3,822	331	23,841
Amortizare acumulată				
Sold la 1 ianuarie 2018	11,477	2,290	-	13,767
Cheltuială anuală	2,488	217	-	2,705
Sold la 31 decembrie 2018	13,965	2,507	-	16,472
Valoare neta de bilanț				
La 31 decembrie 2018	5,723	1,315	331	7,369
La 31 decembrie 2017	4,766	1,202	-	5,968

La 31 decembrie 2019, costul imobilizărilor necorporale depreciate complet dar care sunt în continuare folosite de Banca este 4,685 mii MDL (la 31 decembrie 2018 – 3,355 mii MDL).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

11. Alte active

	Note	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Active nefinanciare			
Active preluate în posesie		7,447	7,712
Alte cheltuieli anticipate		1,563	1,670
Alte active		161	79
Alte materiale și bunuri		633	393
Total active nefinanciare		9,804	9,854
Active financiare			
Finanțări factoring fără recurs		32,236	25,454
Operațiuni cu carduri bancare		1,557	1,997
Creanțe privind arenda		849	845
Creanțe privind servicii de colectare		465	545
Decontări cu clienții		971	727
Taxa de stat		2,335	1,485
Operațiuni prin sistemele de plată		19	19
Total active financiare	32	38,432	31,072
Total		48,236	40,926

Mijloacele fixe preluate în posesie reprezintă imobilizări corporale.

	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Imobilizări corporale	13,779	13,779
Ajustări de valoare	(6,332)	(6,067)
Total	7,447	7,712

Valoarea contabilă netă a mijloacelor fixe în funcție de debitori, luate în posesie pentru 2019 este prezentată mai jos:

	Valoarea brută MDL'000	Depreciere MDL'000	NBV MDL'000
Moldconinvest SRL	6,284	(2,537)	3,747
SC RG - AGRO PLUS SRL	7,495	(3,795)	3,700
Total	13,779	(6,332)	7,447

Pierderea din depreciere în sumă de 6,332 mii MDL a fost recunoscută pe baza valorii de piață a activelor reposedate care a rezultat din reevaluarea făcută de către evaluatori independenți.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

11. Alte active (continuare)

Banca urmează să comercializeze bunurile reposedate în următorii ani. Procesul de comercializare a bunurilor este promovat de către angajații responsabili de gestiunea creditelor aflate în administrare workout precum și de către companii specializate, cu care Banca are încheiate contracte de colaborare. Bunurile sunt promovate spre comercializare atât pe site-ul intern al Băncii precum și pe site-urile de specialitate. Majoritatea bunurilor preluate în posesie au fost comercializate în anii precedenți ceea ce demonstrează că procesul de comercializare promovat de către Banca este unul eficient.

Mai jos este prezentată mișcarea în mijloacele fixe luate în posesie pentru 2019 și 2018:

	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Cost		
Sold la 1 ianuarie	13,779	13,779
Intrări	-	-
Ieșiri	-	-
Sold la 31 decembrie	13,779	13,779
Depreciere		
Sold la 1 ianuarie	6,067	5,652
Majorare/(micșorare)	265	415
Ieșiri	-	-
Sold la 31 decembrie	6,332	6,067
Valoare netă de bilanț	7,447	7,712

Majoritatea activelor financiare reprezintă creanțe din contracte de factoring fără recurs. Mai jos este prezentată mișcarea în creanțele de factoring pentru 2019 și 2018:

	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Creanțe din factoring fără recurs	32,936	25,494
Ajustări de valoare	(700)	(40)
Total	32,236	25,454

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

12. Depozite de la institutii bancare

	31/12/2019	31/12/2018
	MDL'000	MDL'000
Citibank Europe PLC, Dublin - Sucursala Romania	941	20
Erste Group Bank AG	7,195	9,027
B.C. Procredit Bank SA	671	3,458
BCR Romania	1,193	1,611
B.C. Energbank S.A.	1,955	328
B.C. Victoriabank S.A.	80	44
B.C. Fincombank S.A.	294	797
B.C. EUROCREDITBANK S.A.	4,398	4,326
Total	16,727	19,611

13. Împrumuturi și linii de finanțare

	31/12/2019	31/12/2018
	MDL'000	MDL'000
BCR Romania	9,780	191,163
DLC	9,218	-
Total	18,998	191,163

Fondurile atrase de la BCR România reprezintă împrumuturile în USD și EUR, cu scadența 9 luni, cu o rată medie a dobânzii de 7.55% pentru contractele în USD (2018: 8.13%) și 5.38% pentru contractele în EUR (2018: 5.60%).

La 31 decembrie 2019 și 2018 nu există indicatori financiari specifici ceruți conform contractului de împrumut.

Mișcarea în fondurile atrase este prezentată în continuare:

	31/12/2019	31/12/2018
	MDL'000	MDL'000
Sold la 1 ianuarie	191,163	189,171
Majorare/(micșorare)	38,149	92,219
Leșiri	(214,203)	(121,180)
Diferență de curs	3,889	30,953
Valoare netă de bilanț	18,998	191,163

14. Depozite de la clienți

	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
<i>Depozite de la persoane fizice</i>		
Conturi curente	243,351	138,617
Depozite la termen	494,343	297,784
Total persoane fizice	737,694	436,401
<i>Depozite de la persoane juridice</i>		
Conturi curente	582,427	458,872
Depozite la termen	457,918	167,039
Total persoane juridice	1,040,345	625,911
Total	1,778,039	1,062,312

La 31 decembrie 2019 conturile curente ale persoanelor juridice includ depozite restricționate prin contractele de garanție în sumă de 2,830 mii MDL (31 Decembrie 2018: 6,486 mii MDL).

Ratele anuale de dobânda acordate de Bancă la depozitele în lei moldovenești și valuta străină pentru persoanele fizice și juridice au variat după cum urmează:

	2019						2018					
	MDL			Valută străină			MDL			Valută străină		
	%		%	%		%	%		%		%	
Persoane juridice												
Depozite la vedere	1.72	-	2.72	0.24	-	0.64	1.83	-	4.74	0.20	-	1.50
Depozite la termen de până la 3 luni	3.25	-	3.98	0.00	-	0.00	2.20	-	4.69	0.25	-	1.50
Depozite la termen >3 luni < 1 an	1.00	-	4.48	0.15	-	1.64	3.02	-	4.93	0.29	-	1.97
Depozite la termen de peste 1 an	4.50	-	4.50	1.50	-	2.30	3.00	-	5.40	1.50	-	2.50
Persoane fizice												
Depozite la vedere	2.09	-	2.72	0.25	-	0.25	1.32	-	2.59	0.02	-	0.06
Depozite la termen de până la 3 luni	0.75	-	2.25	0.24	-	0.50	2.64	-	3.63	0.08	-	0.28
Depozite la termen >3 luni < 1 an	2.82	-	5.21	0.71	-	1.55	3.53	-	5.63	0.47	-	1.23
Depozite la termen de peste 1 an	5.24	-	6.91	1.78	-	3.09	5.09	-	7.37	0.98	-	2.31

15. Alte datorii

	Note	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Datorii financiare			
Contracte Escrow		22,552	289
Sume la care trebuie de raspuns		6,006	-
Operațiuni de factoring		2,865	2,849
Sume în tranzit		3,010	2,393
Sume în așteptarea indicațiilor clientului		25	125
Sporirea cheltuielilor pentru audit		439	553
Sporirea cheltuielilor pentru servicii juridice		201	165
Datorii privind leasingul		20,939	-
		56,037	6,374
Datorii nefinanciare			
Sporirea cheltuielilor pentru prime și contribuțiile corespunzătoare		5,153	5,633
Sporirea cheltuielilor pentru concedii neutilizate		1,676	1,791
Alte datorii		5,681	2,767
Sporirea cheltuielilor pentru angajamente condiționale		1,123	778
Alte venituri amânate		192	266
		13,825	11,235
		69,862	17,609

În 2019 au fost înregistrate cheltuieli cu dobanzi pentru datoriile privind leasingul în valoare de 1,867 mii MDL.

16. Capital social

La 31 decembrie 2019 capitalul social era constituit din 72,813 acțiuni ordinare, emise și în circulație cu valoarea nominală de 10,000 MDL pe acțiune (2018: 72,813 acțiuni).

Structura acționarilor Băncii

Denumirea acționarului	La situația din 31 Decembrie 2019 Cota de participare		La situația din 31 Decembrie 2018 Cota de participare	
	MDL'000	%	MDL'000	%
Banca Comercială Română S.A.	728,130	100%	728,130	100%
Total	728,130	100%	728,130	100%

17. Capital de rezervă

În conformitate cu legislația locală, cel puțin 5% din profitul net al Băncii trebuie să fie alocat în capitalul de rezervă, până în momentul când această rezervă reprezintă cel puțin 10% din capitalul social al Băncii. Capitalul de rezervă nu poate fi distribuit acționarilor.

Conform regulamentelor Băncii Naționale, o rezerva de risc frecvent ar trebui creată folosind profitul net al Băncii la sfârșitul anului fiscal, ceea ce reprezintă diferența dintre credite și activele depreciate (după IFRS) și rezervele de risc prudentiale extrabilantiere (conform regulilor BNM).

18. Impozitare

	2019 MDL'000	2018 MDL'000
Impozitul curent		
Impozitul curent	1,427	2,337
Impozitul amânat		
Aferente originii și reversării diferențelor temporare	428	91
Impozit pe profit al perioadei	1,855	2,428

Cota standard a impozitului pe profit în anul 2019 a fost 12% (2018: 12%).

Reconcilierea dintre cheltuielile cu impozitul pe profit reflectate în situațiile financiare și sumele calculate la cota standard al impozitului pe profit de 12% este următoarea:

	2019 MDL'000	2018 MDL'000
Profitul contabil până la impozitare	26,563	17,123
La cota impozitului pe venit de 12% din Republica Moldova	3,188	2,055
Ajustarea impozitului pe venit pentru anul precedent	(1,108)	1,168
Cheltuieli nedeductibile (la cota 12%)	1,400	922
Venituri neimpozabile (la cota 12%)	(1,625)	(1,717)
Impozitul pe profit al perioadei	1,855	2,428
Rata efectivă de impozitare	7%	14%

Veniturile neimpozabile reprezintă venitul din dobânzi la valori mobiliare de stat și venitul privind recuperarea cheltuielilor cu debitorii trecute la pierderi în anii precedenți.

Cheltuielile nedeductibile fiscal reprezintă:

- Cheltuieli cu amortizarea apartamentului de serviciu și mobilierului din dotare;
- Cheltuieli cu întreținerea imobilelor preluate în posesie;
- Cheltuieli cu asigurarea riscului operational;
- Cheltuieli suportate pentru obținerea venitului neimpozabil (cheltuieli cu dobânzile pentru resursele atrase pentru a fi plasate în VMS);
- Cheltuieli cu provizioanele pentru concediu neutilizat, pentru cheltuieli juridice, pentru servicii de audit etc.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

18. Impozitare (continuare)

	2019	2018
	MDL'000	MDL'000
Soldul la 1 ianuarie	1,407	1,461
Diferente temporare trecute prin profit si pierdere	(428)	(91)
Diferente temporare trecute prin alte elemente ale rezultatului global	(4)	37
Impozit pe profit achitat		-
Soldul la 31 decembrie	975	1,407

Mișcarea în impozitul amânat în anul 2019 și 2018 este prezentată mai jos:

2019

	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>	<i>Profit si pierdere</i>	<i>Alte elemente ale rezultatului global</i>	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>
	1 ianuarie			31 decembrie
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Revaluarea activelor financiare FVOCI	8		(4)	4
Provizion pentru concediu neutilizat	215	(14)	-	201
Provizion pentru cheltuieli juridice	23	-	-	23
Provizion pentru servicii de audit	65	(12)	-	53
Provizion pentru remunerari	676	(59)	-	617
Active materiale	338	(318)	-	20
Amortizarea comisioanelor la credite	82	(25)	-	57
Creanță (datorie) netă cu impozit amânat	1,407	(428)	(4)	975

2018

	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>	<i>Profit si pierdere</i>	<i>Alte elemente ale rezultatului global</i>	<i>Creanțe – (datorii) cu impozit amânat</i>
	1 ianuarie			31 decembrie
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Revaluarea activelor financiare FVOCI	(29)	-	37	8
Provizion pentru concediu neutilizat	245	(30)	-	215
Provizion pentru cheltuieli juridice	42	(19)	-	23
Provizion pentru servicii de audit	82	(17)	-	65
Provizion pentru remunerari	615	61	-	676
Active materiale	386	(48)	-	338
Amortizarea comisioanelor la credite	120	(38)	-	82
Creanță (datorie) netă cu impozit amânat	1,461	(91)	37	1,407

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

19. Numerar și echivalente de numerar

In scopul întocmirii situației fluxurilor de trezorerie, numerarul și echivalentele de numerar cuprind următoarele solduri cu scadența de până la 90 de zile:

	Note	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Numerar	4	113,678	77,861
Conturi curente și depozite la bănci	6	340,703	247,620
Conturi la Banca Națională	5	695,956	243,899
Total		1,150,337	569,380

20. Venituri nete din dobânzi

	2019 MDL'000	2018 MDL'000
<i>Venituri din dobânzi</i>		
Datorii de la BNM și alte bănci	10,739	8,400
Investiții financiare	28,878	24,139
Credite și avansuri	56,674	52,427
Unwinding	(116)	(146)
Total venituri din dobânzi	96,175	84,820
<i>Cheltuieli cu dobânzile</i>		
Depozite și împrumuturi de la bănci	(7,047)	(10,878)
Depozite ale persoanelor fizice	(14,942)	(7,366)
Depozite ale persoanelor juridice	(9,868)	(6,736)
Leasing	(1,867)	-
Total cheltuieli cu dobânzile	(33,724)	(24,980)
Venituri nete din dobânzi	62,451	59,840

Venitul din dobânzi pentru activele depreciate pe parcursul anului 2019 este de 3,901 mii MDL (2018: 8,660 mii MDL).

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

21. Venituri nete din taxe și comisioane

	2019	2018
	MDL'000	MDL'000
<i>Venituri din taxe si comisioane</i>		
Comisioane din retragerile/depunerile de numerar	7,674	7,391
Comisioane din garanțiile emise	1,531	1,580
Venituri din operațiunile cu cardurile bancare	11,669	9,805
Comisioane din administrarea conturilor clienților	2,719	1,751
Comisioane din creditări	72	406
Alte comisioane bancare	1,701	1,692
Total venituri din taxe si comisioane	25,366	22,625
<i>Cheltuieli cu taxel si comisioane</i>		
Comisioane cu garanții, tranzacții în valută străină și alte taxe și comisioane bancare	(3,528)	(3,159)
Cheltuieli cu operațiunile cu cardurile bancare	(7,500)	(6,023)
Total cheltuieli cu taxe si comisioane	(11,028)	(9,182)
Venituri nete din taxe si comisioane	14,338	13,443

22. Venituri nete din tranzactionare

	2019	2018
	MDL'000	MDL'000
Venituri nete din tranzacționarea cu valute	26,703	20,172
Rezultatul net din reevaluarea soldurilor în valută străină	(578)	(1,147)
Venituri nete din tranzactionare	26,125	19,025

23. Alte venituri operaționale

	2019	2018
	MDL'000	MDL'000
Venituri din penalități	175	142
Venituri din scoaterea din uz ale activelor materiale	374	181
Alte venituri operaționale	228	778
Venituri din dividende	166	-
Total alte venituri operaționale	943	1,101

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

24. Majorarea / micsorarea provizionului din deprecierea creditelor si altor active financiare

	Note	2019 MDL'000	2018 MDL'000
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	7	5,641	761
Active financiare la costul amortizat –titluri de stat	8	(8,958)	(2,275)
Conturi curente și depozite la bănci	5,6	(1,159)	3,016
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	6,204	(1,154)
Total		1,728	348

Mai jos este prezentată detalierea ajustării valorii la credite și avansuri:

	Note	2019 MDL'000	2018 MDL'000
Creșterea provizionului	7	(8,261)	(16,483)
Reducerea provizionului	7	12,101	11,922
Venituri din credite casate în anii precedenți		1,801	5,322
Total		5,641	761

25. Cheltuieli cu personalul

	2019 MDL'000	2018 MDL'000
Salarii	29,740	28,081
Asigurarea socială	4,628	5,325
Contribuții medicale	1,425	1,459
Tichete de masa	1,021	535
Total	36,814	35,400

Cheltuielile de remunerare a managementului sunt prezentate in Nota 30.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

26. Cheltuieli generale și administrative

	2019	2018
	MDL'000	MDL'000
Cheltuieli aferente întreținerii și chiriei	1,112	9,342
Cheltuieli cu prima de asigurare a riscului	2,443	2,860
Alte cheltuieli	3,882	3,376
Cheltuieli privind întreținerea activelor corporale	3,605	3,321
Cheltuieli poștale și de telecomunicații	2,348	2,550
Cheltuieli privind întreținerea activelor necorporale	2,525	3,097
Cheltuieli aferente securității și asigurării activelor	1,633	1,856
Cheltuieli aferente dezvoltării profesionale	1,206	1,066
Rezultatul net aferent vânzării activelor preluate în posesie	343	345
Cheltuieli aferente impozitelor	2,334	662
Cheltuieli de deplasare de serviciu	500	462
Cheltuieli de marketing și sponsorizare	1,538	1,900
Cheltuieli de colectare numerar	873	830
Cheltuieli juridice	1,204	25
Cheltuieli de birotică	315	309
Cheltuieli de instruire	248	362
Cheltuieli de calculare a salariului	284	129
Cheltuieli de transport	5	16
Total	26,398	32,508

27. Depreciere și amortizare

	2019	2018
	MDL'000	MDL'000
Deprecierea	11,821	5,935
Amortizarea	3,243	2,705
Total	15,064	8,640

28. Garanții și alte angajamente financiare

Valoarea agregată a garanțiilor, angajamentelor și a altor elemente extrabilanțiere existente la 31 decembrie 2019 și 2018 este:

	2019	2018
	MDL'000	MDL'000
Garanții emise	56,061	38,095
Angajamente de finanțare și altele	3,015	1,545
Total	59,076	39,640

28. Garanții și alte angajamente financiare (continuare)

Angajamentele de finanțare nu necesită în mod obligatoriu o ieșire viitoare de numerar, având în vedere că multe din aceste angajamente vor expira fără a fi finanțate.

Banca preconizează ca suma datoriilor contingente sau angajamentelor să nu fie în totalitate contractată până la scadență.

Banca are semnate contracte de locațiune pentru spații. Aceste contracte au o medie de viață între trei și cinci ani, fără opțiune de reînnoire. Locatarul nu are restricții la semnarea contractelor de locațiune.

În tabelul de mai jos sunt prezentate viitoarele plăți minime conform unui contract de locațiune irevocabil la data de 31 decembrie:

2018	Mai puțin de 1 an MDL'000	De la 1 la 5 ani MDL'000	Total MDL'000
Spații	7,760	20,214	27,974
Spații pentru ATM	692	37	729
Total	8,452	20,251	28,703

Începând cu 1 ianuarie 2019 se aplica standardul IFRS 16 în care locațiunea se tratează diferit. Pentru mai multe detalii a se vedea nota 9 „Imobilizări Corporale”.

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare

a. Valorile recurente ale valorii juste

2019

	Total	(Nivelul 1) MDL'000	(Nivelul 2) MDL'000	(Nivelul 3) MDL'000
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7,829	-	7,829	-

2018

	Total	(Nivelul 1) MDL'000	(Nivelul 2) MDL'000	(Nivelul 3) MDL'000
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	146,765	-	146,765	-

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

Active financiare FVOCI sunt active financiare a căror valoare de piață este determinată prin urmărirea ultimelor cotații ale hârtiilor de valoare emise de Ministerul Finanțelor prin intermediul Băncii Naționale a Moldovei. Modelul presupune aplicarea ultimei cotații disponibile publicate pentru bonurile de trezorerie, obligațiunile de stat și certificate bancare.

Banca utilizează următoarea ierarhie pentru determinarea și dezvăluirea valorilor juste a instrumentelor financiare:

Nivel 1: prețuri cotate pe piețe active pentru același instrument (adică fără modificări sau mixări);

Nivel 2: prețuri cotate pe piețe active pentru active sau datorii similare sau alte tehnici de evaluare în care toate datele de intrare sunt bazate pe date de piață observabile; și

Nivel 3: tehnici de evaluare în care toate datele de intrare nu sunt bazate pe date de piață observabile.

b. Active financiare care nu sunt ținute la valoarea justă

Tabelul de mai jos sumarizează valorile de bilanț și valorile juste a acelor active și datorii ce nu sunt prezentate la valoarea justă pe bilanțul contabil al Bancii:

	Valoarea de bilanț 2019 MDL'000	Valoarea justă 2019 MDL'000	Nivel ierarhic	Valoarea de bilanț 2018 MDL'000	Valoarea justă 2018 MDL'000	Nivel ierarhic
Active financiare						
Numerar	113,678	113,678	2	77,861	77,861	2
Conturi la Banca Națională	695,956	695,956	2	243,899	243,899	2
Conturi curente și depozite la bănci	336,886	336,886	2	244,943	244,943	2
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	686,649	693,201	3	730,511	743,851	3
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	429,571	429,444	2	237,940	237,873	2
Alte active	38,432	38,432	3	31,072	31,072	3
Datorii financiare						
Depozite de la instituții bancare	16,726	16,726	2	19,611	19,611	2
Împrumuturi și linii de finanțare	18,998	18,998	2	191,163	191,163	2
Depozite de la clienți	1,778,038	1,778,007	2	1,062,311	1,060,539	2
Alte datorii	56,037	56,037	3	6,364	6,364	3

Activele financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților și Datorii către clienți sunt active, respectiv datorii financiare a căror valoare justă se determină prin aplicarea ratei de piață pentru instrumente similare disponibile la o dată cât mai apropiată de data de raportare. Aceste rate sunt disponibile pe site-ul BNM.

Pentru celelalte active și datorii financiare nu există o piață activă. În aceste condiții Banca consideră că aceste instrumente financiare datorită naturii și termenului scurt, se aproximează cu valoarea de bilanț.

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

(i) Active financiare la cost amortizat - Credite și avansuri acordate clienților

Activele financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților sunt prezentate la valoarea bruta minus provizionul privind deprecierea creditelor. Valoarea justă estimată a activelor financiare la cost amortizat - credite acordate clienților reprezintă valoarea actualizată a fluxurilor bănești viitoare estimate. Fluxurile bănești viitoare sunt actualizate pe baza ratei de piață, pentru a determina valoarea justă a activelor financiare la cost amortizat - credite și avansuri acordate clienților.

(ii) Active financiare la cost amortizat - Titluri de stat

Valoarea de bilanț a activelor financiare la cost amortizat - titluri de stat este prezentată la costul de amortizare. Valoarea justă a activelor păstrate până la maturitate este determinată în baza ratei de piață la instrumente similare.

(iii) Împrumuturi, incluzând disponibilități datorate altor bănci și datorii către clienți

Valoarea justă a împrumuturilor cu rată flotantă se aproximează cu valoarea lor de bilanț. Valoarea justă estimată a depozitelor cu dobândă fixă și alte împrumuturi, pentru care nu există prețuri de piață, se determină pe baza fluxurilor bănești viitoare.

c. Prezentarea instrumentelor financiare conform categoriei de măsurare

31 decembrie 2019	Active financiare la cost amortizat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Active financiare la VJ prin profit sau pierderi	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare				
Numerar	113,678	-	-	113,678
Conturi la Banca Națională	695,956	-	-	695,956
Conturi curente și depozite la bănci	336,886	-	-	336,886
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri				
Credite corporative	635,081	-	-	635,081
Credite întreprinderi micro	375	-	-	375
Credite de consum neasigurate	3,947	-	-	3,947
Credite de consum asigurate	622	-	-	622
Credite ipotecare	89,023	-	-	89,023
Total credite și avansuri	729,048	-	-	729,048
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	8,848	-	8,848
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	429,571	-	-	429,571
Alte active	38,432	-	-	38,432
Total	2,343,571	8,848	-	2,352,419

29. Valoarea justă a instrumentelor financiare (continuare)

c. Prezentarea instrumentelor financiare conform categoriei de măsurare (continuare)

31 decembrie 2018	Active financiare la cost amortizat	Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	Active financiare la VJ prin profit sau pierderi	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare				
Numerar	77,861	-	-	77,861
Conturi la Banca Națională	243,899	-	-	243,899
Conturi curente și depozite la bănci	244,943	-	-	244,943
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri				
Credite corporative	690,690	-	-	690,690
Credite întreprinderi micro	345	-	-	345
Credite de consum neasigurate	3,192	-	-	3,192
Credite de consum asigurate	316	-	-	316
Credite ipotecare	90,254	-	-	90,254
Total credite și avansuri	784,797	-	-	784,797
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	147,783	-	147,783
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	237,940	-	-	237,940
Alte active	31,072	-	-	31,072
Total	1,620,512	147,783	-	1,768,295

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

30. Părți afiliate

În cursul activității economice ordinare i Banca a desfășurat o serie de tranzacții bancare și nebankare cu părți afiliate. Aceste tranzacții includ acordarea creditelor, deschiderea depozitelor, finanțarea comerțului, achitarea unor plăți, tranzacții cu valuta străină și procurarea de bunuri și servicii de la părți afiliate. S-au acordat credite angajaților și altor părți afiliate la ratele de piață. Mai jos sunt prezentate soldurile și tranzacțiile cu părțile afiliate pe parcursul anului:

Parte afiliată	Conturi Nostro și plasamente bancare MDL'000	Provizion pentru pierderi la active MDL'000	Depozite la finele anului MDL'000	Împrumu- turi MDL'000	Venituri din dobânzi și comisioa- ne MDL'000	Cheltuieli cu dobânzi și comisioane MDL'000	Cheltuieli/ costuri ne- afederente dobânzilor MDL'000
A acionari (BCR) și persoanele afiliate lor	2019						
Erste Group	323,742	(316)	8,388	9,780	897	9,083	2,443
BCR	311,065	(292)	7,195	-	897	1,241	2,443
	12,677	(24)	1,193	9,780	-	7,842	-
A acionari (BCR) și persoanele afiliate lor	2018						
Erste Group	232,884	(236)	10,638	191,163	476	12,078	2,860
BCR	215,218	(202)	9,027	-	476	1,674	2,860
	17,666	(34)	1,611	191,163	-	10,404	-
Alți administratori membri ai comitetului de creditare al Băncii și persoanele afiliate lor	2019	-	-	11,063	4	1	3,899*
Alți administratori membri ai comitetului de creditare al Băncii și persoanele afiliate lor	2018	-	-	6,205	4	2	3,214*
Total	2019	323,742	(316)	19,451	9,780	9,084	6,342
Total	2018	232,884	(236)	16,843	191,163	12,080	6,074

* Sumele includ cheltuieli cu salarii.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

30. Părți afiliate (continuare)

În anul 2019, Banca a prelungit contractul de împrumut cu Banca Comercială Română S.A. în limita maximă de 6,000 mii EUR și 3,000 mii USD pe un termen până la 30 septembrie 2020. La 31 decembrie 2019, soldul împrumutului este în valoare de 300 mii EUR și 175 mii USD (2018: 7,370 mii EUR și 2,700 mii USD). Rata dobânzii este de EURIBOR la 3 luni (minim zero) plus marja în mărime de 5.38% p.a. pentru împrumutul în EUR și LIBOR la 3 luni (minim zero) plus marja de 5.45% p.a. pentru împrumutul în USD (2018: EURIBOR la 3 luni (minim zero) plus marja în mărime de 5.60% p.a. pentru împrumutul în EUR și LIBOR la 3 luni (minim zero) plus marja de 5.73% p.a. pentru împrumutul în USD).

Pentru fiecare Garantie emisă în cadrul contractului, BCR Chișinău platește trimestrial către BCR, pe întreaga durată de valabilitate a Garantiei, un comision de garantare, compus din: (i) comision de emiterie Garantie și (ii) comision de risc.

În anul 2019 BCR Chisinau SA a achitat către BCR suma de 126,015 EURO ceea ce reprezintă plata de către BCR a contravalorii Primei de asigurare aferenta Politei de asigurare emisă de Omniasig – Viena Insurance Group SA. în cadrul Programului de asigurare de risc operational - „Bankers Blanket Bond Insurance Program”, în care BCR Chisinau SA are calitate de asigurat. Aceste cheltuieli sunt clasificate pe linia de cheltuieli/ costuri ne-aferente dobânzilor se referă la prima de asigurare a riscului operațional.

Remunerarea Directorilor

Managementul executiv a avut o remunerație în valoare totală de 8,894 mii MDL (2018 - 8,134 mii MDL), contribuții pentru asigurări sociale în valoare de 410 mii MDL (2018 - 445 mii MDL), contribuții pentru asigurări medicale în valoare de 365 mii MDL (2018 - 343 mii MDL). Membrii neexecutivi ai Consiliului Băncii nu au primit onorarii în 2019 și 2018.

31. Suficiența capitalului

Tabelul de mai jos prezintă modul de calcul al activelor ponderate la risc, în conformitate cu reglementările BASEL III pentru anul 2019 și 2018:

2019	Valoare Nominală	Valoarea ponderată la risc
	MDL'000	MDL'000
Cuantumurile ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit, riscul de credit al contrapărții și tranzacțiile incomplete	2,462,848	656,940
<i>Abordarea standardizată (SA)</i>	2,462,848	656,940
Administrații centrale sau bănci centrale	1,133,356	-
Bănci de dezvoltare multilaterală	69,441	-
Bănci	373,745	91,733
Societăți de investiții	348,564	346,950
Retail	45,589	32,735
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	213,651	136,157
Alte elemente	278,502	49,365
Cuantumul total al expunerii la risc pentru riscul de poziție și riscul valutar	-	4,781
Cuantumul expunerii la risc pentru riscul de poziție și riscul de schimb valutar în cadrul abordărilor standardizate (SA)	-	4,781
Schimb valutar	-	4,781
Cuantumul total al expunerii la risc pentru riscul operațional (OpR)	-	156,294
<i>Abordarea de bază a riscului operațional (BIA)</i>	-	156,294
Cuantumul total al expunerii la risc	2,462,848	818,015

2018	Valoare Nominală	Valoarea ponderată la risc
	MDL'000	MDL'000
Cuantumurile ponderate la risc ale expunerilor pentru riscul de credit, riscul de credit al contrapărții și tranzacțiile incomplete	666,956	420,869
<i>Abordarea standardizată (SA)</i>	666,956	420,869
Bănci	66,695	21,873
Societăți de investiții	397,653	322,547
Retail	8,062	-
Expuneri garantate cu ipotecă asupra bunurilor imobile	158,779	59,058
Alte elemente	35,767	17,391
Cuantumul total al expunerii la risc pentru riscul operațional (OpR)	155,628	-
<i>Abordarea de bază a riscului operațional (BIA)</i>	155,628	-
Total	822,584	420,869

31. Suficiența capitalului (continuare)

Suficiența capitalului și utilizarea capitalului reglementat sunt monitorizate de conducerea Băncii.

Pe parcursul anului 2019 și 2018 Banca a corespuns în întregime cerințelor de capital impuse de regulatori externi.

32. Gestionarea riscurilor

Introducere

Activitățile Băncii o expun la o varietate de riscuri financiare ce sunt gestionate printr-un proces continuu de identificare, evaluare și monitorizare, ce are drept scop stabilirea unor limite și controale adecvate. Procesul de gestionare a riscului este esențial rentabilității continue a Băncii, iar fiecare angajat este responsabil pentru expunerea la risc asociată cu responsabilitățile sale. Banca este expusă la riscul de creditare, de lichiditate și de piață, de asemenea și la diverse riscuri operaționale.

Procesul de gestionare a riscurilor nu include riscurile de afaceri, cum ar fi riscul de mediu, tehnologic și industrial. Politica Băncii este de a monitoriza aceste riscuri prin intermediul procesului de planificare strategică.

Consiliul de Supraveghere este responsabil pentru gestionarea riscului, aprobarea strategiilor și principiilor de gestionare a riscurilor.

Comitetul de Audit, Conformitate și Administrare a Riscurilor (ACAR) are rol consultativ, asistând CS în exercitarea responsabilităților sale în ceea ce privește controlul intern, conformitatea, auditul, gestionarea riscurilor, aspecte juridice s.a.

Comitetul Executiv este responsabil pentru implementarea adecvată a mecanismelor de control intern și a sistemelor de gestionare a riscurilor, evaluând în mod constant riscurile care ar putea avea un impact asupra îndeplinirii obiectivelor Băncii și luând măsuri legate de orice modificare a condițiilor în care își desfășoară Banca activitatea. CEX se asigură că politicile și procesele de gestionare a riscurilor sunt adecvate din perspectiva profilului de risc și a planului de activitate al băncii și că acestea sunt implementate eficient în cadrul procesului de revizuire a politicilor și strategiei de risc.

Comitetul de Credite (CC) este organul operativ de luare a deciziilor pentru aprobarea produselor de creditare în conformitate cu reglementările interne, aferente autorităților de aprobare a produselor de tip credit.

Comitetul de Arierate elaborează/dezvolta strategia de colectare a creanțelor Băncii, asigură maximizarea recuperării creanțelor Băncii și decide măsurile necesare pentru reducerea portofoliului de credite neperformante ale Băncii.

Comitetul de administrare a activelor și pasivelor (ALCO) revizuieste, raportează către și asistă CEX în îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin în domeniul managementului structurii activelor și pasivelor, strategiei de finanțare, politici de dobânzi, politici de lichiditate și este un organ de analiză și decizie care emite hotărâri și recomandări potrivit limitelor de autoritate stabilite.

Comitetul Operațional de Lichiditate (COL) este responsabil de gestionarea zilnică a poziției de lichiditate a Băncii. Analizează situația lichidității BCRC în mod regulat și raportează direct către ALCO. De asemenea, propune măsuri pentru ALCO în cadrul politicilor și principiilor de management stabilite în Manualul riscului de lichiditate. Mai mult, membrii COL sunt puncte de contact pentru alte departamente pentru probleme legate de lichiditate.

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Gestionarea riscului este în responsabilitatea departamentului de Management al Riscului („DMR”) care asigura menținerea unui proces de control independent, ce include monitorizarea nivelului expunerii la risc și evaluarea riscului aferent produselor noi și tranzacțiilor structurate. Acest departament asigură de asemenea acoperirea riscurilor în cadrul sistemelor de evaluare și raportare a riscurilor.

Noul model organizatoric al DMR se bazează pe 3 activități principale: credit underwriting, risc strategic (inclusiv raportarea) și activitatea workout, după cum urmează:

- I. Credit underwriting - cuprinde funcții aferente analizei aplicațiilor de credit și emiterea opiniilor de risc; elaborarea/implementarea politicilor și procedurilor de creditare; monitorizarea semnalelor de avertizare timpurie (EWS); managementul garanțiilor, inclusiv principiile de evaluare și reevaluare a acestora; identificarea și monitorizarea grupurilor de clienți aflați în legătură.
- II. Risc strategic se referă la:
 - Definirea, elaborarea și implementarea cadrului ICAAP (strategia de risc, cadrul apetitului și toleranței la risc, planul de redresare, testele de stres, evaluarea materialității riscurilor, adecvarea capitalului, guvernanta și analiza riscului de concentrare s.a.);
 - Monitorizarea riscurilor, analiza și raportarea acestora; calcularea, monitorizarea și raportarea indicatorilor riscului de credit, inclusiv în cadrul exercitiilor de bugetare; calcularea RWA (active ponderate la risc); implementarea tehnicilor a noilor cerințe de raportare etc.;
 - Administrarea riscului de piață, lichiditate și operational, inclusive setarea și monitorizarea limitelor corespunzătoare și raportarea.
- III. Activitatea workout se referă la: monitorizarea clienților aflați în gestiunea workout și recuperarea creanțelor Bancii; procesul de realizare a garanțiilor preluate în posesie; elaborarea și implementarea Procedurii de recuperare a creditelor neperformante a clienților retail și persoane juridice; inițierea procedurilor de judecată s.a.

Trezoreria Băncii este responsabilă de gestionarea activelor și datoriilor Băncii, cât și structura financiară. De asemenea poartă răspundere și pentru riscurile aferente finanțării și lichidității.

Managementul riscului și capitalului

Activitatea de management global al riscurilor (ERM) include, în calitate de componentă fundamentală, Procesul Intern de Evaluare a Adecvării Capitalului la Riscuri (ICAAP) impus de Pilonul II Basel.

Cadrul ERM este conceput pentru a sprijini conducerea Băncii în gestionarea portofoliilor de risc, precum și a potențialului de acoperire pentru a se asigura că Banca deține în orice moment capital adecvat pentru natura și amploarea profilului sau de risc. Cadrul respectiv este adaptat la profilul de afaceri și de risc al Băncii și reflectă obiectivul strategic de protejare a acționarilor, asigurând în același timp viabilitatea Băncii.

Cadrul ERM este un sistem modular și cuprinzător de management și coordonare în cadrul Băncii și reprezintă o parte esențială a instrumentelor generale de management. Componentele ERM necesare pentru a asigura toate aspectele, în special pentru a îndeplini cerințele de grup și regulatorii și pentru a servi drept instrument de coordonare intern eficient, pot fi grupate după cum urmează:

- Declarația privind apetitul la risc (RAS), limitele și strategia de risc;
- analiza portofoliului și a riscurilor, inclusiv evaluarea materialității riscurilor (RMA), managementul riscului de concentrare și testele de stres;
- calculul capacității de acoperire a riscurilor (RCC);
- planificarea principalilor indicatori de risc;
- Planul de redresare.

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Managementul riscului și capitalului (continuare)

Pe lângă obiectivul de bază al ICAAP de asigurare a adecvării capitalului și sustenabilității în orice moment, componentele ERM sprijină conducerea Băncii în realizarea strategiei sale.

Limitarea riscului

Banca, în mod activ, utilizează gajul pentru a reduce riscul de credit.

Concentrarea excesivă a riscului

Concentrarea are loc atunci când un număr de părți sunt implicate în activități similare, sau în cadrul aceleiași regiuni geografice, sau au caracteristici similare ce afectează abilitatea de a onora obligațiunile contractuale, ceea ce le permite să fie afectate în aceeași măsură de modificările în condițiile economice și politice. Concentrările indică sensibilitatea profitabilității Băncii față de schimbările din anumite industrii sau regiuni geografice.

Pentru a evita concentrarea excesivă a riscului, politicile și procedurile Băncii includ îndrumări specifice ce pun accentul pe menținerea unui portofoliu diversificat. Concentrările de risc identificate sunt controlate și gestionate corespunzător.

Riscul de credit

Banca se expune riscului de creditare, care este riscul că partea contractată va aduce un prejudiciu financiar Băncii ca rezultat al neonorării unei obligații. Banca structurează nivelurile riscului de credit la care se expune prin stabilirea limitelor asupra nivelului de risc acceptat în relația sa cu un debitor, un grup de debitori sau segmente de industrii.

Banca a elaborat un proces de analiză a calității portofoliului de credite pentru identificarea posibilelor modificări în credibilitatea părții contractante, inclusiv analiza regulată a gajului. Limitele la nivel de parte contractantă sunt stabilite prin utilizarea unui sistem de clasificare a riscului de creditare, care atribuie fiecărei părți contractante un anumit rating. Ratingurile de risc sunt supuse revizuirii în mod regulat. Procesul de analiză a calității creditelor are drept scop estimarea pierderilor posibile aferente riscurilor la care Banca este expusă și luare de măsuri corective.

Calitatea creditelor după clasa de active financiare

Calitatea creditului activelor financiare rămâne gestionată de către Banca care utilizează ratingurile de credit interne. Tabelul de mai jos prezintă ratingul de credit după clase de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de creditare în baza sistemului intern de rating de credit. Valorile prezentate includ provizionul pentru depreciere.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

		31/12/2019			
	Notes	Nici expirate, nici depreciate MDL'000	Expirate, dar nedepreciate MDL'000	Depreciate individual MDL'000	Total MDL'000
Conturi la Banca Națională	5	695,956	-	-	695,956
Conturi curente și depozite la bănci	6	336,886	-	-	336,886
Credite și avansuri acordate clienților	7	682,576	1,977	44,495	729,048
Titluri de stat - credite și creanțe	8	429,571	-	-	429,571
Active financiare disponibile pentru vânzare	8	8,847	-	-	8,847
Alte active financiare	11	38,432	-	-	38,432
Total		2,192,268	1,977	44,495	2,238,740

		31/12/2018			
	Notes	Nici expirate, nici depreciate MDL'000	Expirate, dar nedepreciate MDL'000	Depreciate individual MDL'000	Total MDL'000
Conturi la Banca Națională	5	243,899	-	-	243,899
Conturi curente și depozite la bănci	6	244,943	-	-	244,943
Credite și avansuri acordate clienților	7	593,518	3,248	133,745	730,511
Titluri de stat - credite și creanțe	8	237,940	-	-	237,940
Active financiare disponibile pentru vânzare	8	147,784	-	-	147,784
Alte active financiare	11	31,072	-	-	31,072
Total		1,499,156	3,248	133,745	1,636,149

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

	31/12/2019 MDL'000						Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
Total	Conturi la Banca Națională	Conturi curente și depozite la bănci	Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	Active financiare la costul amortizat - alte active	Active financiare la costul amortizat - titluri de stat		
Valori Brute a creditelor si avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Sadiul 1							8,847
0 zile	1,395,814	-	324,226	580,697	32,936	449,108	
1-30 zile	1,394,450	-	324,226	579,333	32,936	449, 108	8,847
	1,364	-	-	1,364	-	-	-
Valori Brute a creditelor si avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Sadiul 2							
0 zile	815,848	695,956	16,477	102,872	-	543	-
31-60 zile	814,796	695,956	16,477	101,820	-	543	-
61-90 zile	974	-	-	974	-	-	-
	76	-	-	76	-	-	-
>360 zile	2	-	-	2	-	-	-
Valori Brute a creditelor si avansurilor acordate clienților, depreciate, Sadiul 3							
0 zile	45,478	-	-	45,478	-	-	-
1-30 zile	1,816	-	-	1,816	-	-	-
31-60 zile	-	-	-	-	-	-	-
61-90 zile	786	-	-	786	-	-	-
91-180 zile	2	-	-	2	-	-	-
180-360 zile	4	-	-	4	-	-	-
	3	-	-	3	-	-	-
>360 zile	42,867	-	-	42,867	-	-	-
Total	2,257,140	695,956	340,703	729,047	32,936	449,651	8,847
Ajustări de valoare SIRF 9	(67,346)	-	(3,818)	(42,398)	(700)	(20,080)	(350)
Valoare contabilă netă	2,190,144	695,956	336,885	686,649	32,236	429,571	8,847

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

	31/12/2018						Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global
	Total	Conturi la Banca Națională	Conturi curente și depozite la bănci	Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	Active financiare la costul amortizat - alte active	Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	
				MDL'000			
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Sadiul 1	1,504,491	243,899	236,155	602,108	25,494	249,052	147,783
0 zile	1,499,978	243,899	236,155	597,595	25,494	249,052	147,783
1-30 zile	4,513	-	-	4,513	-	-	-
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, nedepreciate, Sadiul 2	120,584	-	11,465	109,109	-	10	-
0 zile	120,582	-	11,465	109,107	-	10	-
181-360 zile	2	-	-	2	-	-	-
Valori Brute a creditelor și avansurilor acordate clienților, depreciate, Sadiul 3	73,580	-	-	73,580	-	-	-
0 zile	2,162	-	-	2,162	-	-	-
1-30 zile	11,079	-	-	11,079	-	-	-
31-60 zile	836	-	-	836	-	-	-
61-90 zile	815	-	-	815	-	-	-
91-180 zile	2	-	-	2	-	-	-
180-360 zile	344	-	-	344	-	-	-
>360 zile	58,342	-	-	58,342	-	-	-
Total	1,698,655	243,899	247,620	784,797	25,494	249,062	147,783
Ajustări de valoare SIFR 9	(68,125)	-	(2,677)	(54,286)	(40)	(11,122)	-
Valoare contabilă netă	1,630,530	243,899	244,943	730,511	25,454	237,940	147,783

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Angajamente de creditare

Banca propune clienților săi garanții financiare, scopul principal al acestor instrumente este de a asigura efectuarea plăților necesare din numele clientului sau a încheia angajamente ce extind liniile de credit și astfel asigurând necesitățile de lichidități. Garanțiile și acreditivale (inclusiv acreditivale stand-by) obligă Banca să efectueze plățile necesare în numele clientului în rezultatul unui anumit eveniment, deseori legat de importul sau exportul de bunuri. Aceste angajamente poartă același risc ca și creditele și sunt gestionate de aceleași proceduri și politici de control.

Concentrare riscului: Expunerea maximă la riscul de credit fără garanții deținute sau orice ameliorare a rating-ului de credit

Expunerea maximă la riscul de credit

	Note	31/12/2019 MDL'000	31/12/2018 MDL'000
Conturi la Banca Națională	5	695,956	243,899
Conturi curente și depozite la bănci	6	336,886	247,620
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	7	729,048	784,797
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	8	449,651	249,062
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8	7,829	147,783
Alte active	11	32,936	25,494
Total		2,252,306	1,698,655
Garanții emise	28	56,061	38,095
Angajamente de acordare a creditelor	28	3,015	1,545
Total		59,076	39,640
Expunere maximă la riscul de credit, total		2,311,382	1,738,295

Concentrarea Băncii față de risc este gestionată pe client/parte contractantă și sector industrial.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Cei mai mari debitori și creditorii

Concentrarea expunerii conturilor curente și depozitelor deținute la alte bănci este prezentată mai jos:

	2019	2018
	MDL'000	MDL'000
ERSTE GROUP BANK AG	310,773	215,016
B.C. VICTORIABANK S.A.	12,977	9,029
UNICREDIT BANK, MOSCOW, MOSCOW	483	3,265
BCR ROMANIA	12,653	17,633
Total	336,886	244,943

La 31 decembrie 2019, concentrarea expunerii nete de provizioane IFRS pentru cei mai mari debitori (fara aplicarea tehnicilor de diminuare a riscului de credit), prezentată pe grupe sau individual a fost următoarea:

2019	MDL'000	în % capital social – 402,642 MDL'000
DAAC- Grup	56,220	13.96%
TDS & CO Grup	51,693	12.84%
DIAZCHIM Grup	49,124	12.20%
MOLDTELCOM Grup	44,884	11.15%
SANDRILIONA Grup	34,941	8.68%
Total	236,862	58.83%

La 31 decembrie 2018, concentrarea expunerii nete pentru cei mai mari debitori, prezentată pe grupe sau individual a fost următoarea:

2018	MDL'000	în % capital social – 455,702 MDL'000
MOLDTELECOM SA	89,833	19.71%
S.C. TDS & CO S.R.L.	54,961	12.06%
DAAC Grup	46,128	10.12%
SANDRILIONA Grup	45,764	10.04%
DIAZCHIM Grup	41,470	9.10%
Total	278,156	61.04%

Concentrarea expunerii de mai sus include doar principalul .

Tabelul de mai jos indică expunerea maximă la riscul de credit pentru elementele bilanțului contabil la nivel industrial înainte de efectul de atenuare prin utilizarea procedurilor de compensare și a contractelor de gaj.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Analiza pe industrii

31 decembrie 2019	Servicii financiare	Institutiile statului	Industria prelucrătoare	Comerț	Servicii	Construcții	Agricultura	Consum	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare									
Conturi la Banca Națională	695,956	-	-	-	-	-	-	-	695,956
Conturi curente și depozite la bănci	340,704	-	-	-	-	-	-	-	340,704
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri									
Credite corporative	-	-	108,849	430,782	91,468	546	3,436	-	635,081
Credite întreprinderi micro	-	-	198	14	113	-	50	-	375
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	-	-	-	3,947	3,947
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-	-	622	622
Credite ipotecare	-	-	-	-	-	-	-	89,023	89,023
Total credite	-	-	109,047	430,796	91,581	546	3,486	93,592	729,048
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	7,829	-	-	-	-	-	-	7,829
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	249,925	199,726	-	-	-	-	-	-	449,651
Alte active	-	-	20,958	11,978	-	-	-	-	32,936
Total	1,286,585	207,555	130,005	442,774	91,581	546	3,486	93,592	2,256,124
Ajustări de valoare SIRF 9	(14,979)	(9,268)	(4,262)	(5,670)	(30,472)	(63)	(63)	(2,569)	(67,346)
Valoarea contabilă netă	1,271,606	198,287	125,743	437,104	61,109	483	3,423	91,023	2,188,778

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Analiza pe industrii

31 decembrie 2018	Servicii financiare MDL'000	Institutiile statului MDL'000	Industria prelucrătoare MDL'000	Comerț MDL'000	Servicii MDL'000	Construcții MDL'000	Agricultura MDL'000	Consum MDL'000	Total MDL'000
Active financiare									
Conturi la Banca Națională	243,899	-	-	-	-	-	-	-	243,899
Conturi curente și depozite la bănci	247,620	-	-	-	-	-	-	-	247,620
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri									
Credite corporative	-	-	104,653	416,450	166,839	51	2,697	-	690,690
Credite întreprinderi micro	-	-	198	14	82	-	51	-	345
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	-	-	-	3,192	3,192
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-	-	316	316
Credite ipotecare	-	-	-	-	-	-	-	90,254	90,254
Total credite	-	-	104,851	416,464	166,921	51	2,748	93,762	784,797
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	90,971	56,812	-	-	-	-	-	-	147,783
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	249,062	-	-	-	-	-	-	249,062
Alte active	-	-	13,155	12,339	-	-	-	-	25,494
Total	582,490	305,874	118,006	428,803	166,921	51	2,748	93,762	1,698,655
Ajustări de valoare SIRF 9	(2,677)	(11,122)	(1,904)	(3,606)	(46,180)	(28)	(71)	(2,537)	(68,125)
Valoarea contabilă netă	579,813	294,752	116,102	425,197	120,741	23	2,677	91,225	1,630,530

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de credit (continuare)

Gajul și alte majorări de credite

Volumul și tipul de gaj solicitat depinde de evaluarea riscului de credit a părții contractante. Banca implementează îndrumări referitoare la admisibilitatea tipurilor de gaj și parametri de evaluare.

Tipurile principale de gaj sunt următoarele:

- Pentru împrumuturi comerciale, custodia asupra imobilului, stocurilor și creanțelor comerciale.
- Pentru împrumuturile retail, ipoteca asupra bunurilor imobiliare.

Managementul monitorizează valoarea de piață a gajului, solicită adițional gaj în conformitate cu contractul încheiat, de asemenea monitorizează valoare de piață a gajului obținut pe parcursul analizei reducerii pentru pierderi a valorii.

Politica Băncii este de a vinde bunurile luate în posesie. Încasările sunt utilizate pentru a reduce sau a rambursa împrumutul scadent. În mod general, Banca nu utilizează bunurile luate în posesie în activitatea sa.

Banca urmează să comercializeze bunurile reposedate în următorii ani. Procesul de comercializare a bunurilor este promovat de către angajații responsabili de gestiunea creditelor aflate în administrare workout precum și de către companii specializate cu care Banca are încheiate contracte de colaborare. Bunurile sunt promovate spre comercializare atât pe site-ul intern al Băncii precum și pe site-urile de specialitate. Majoritatea bunurilor preluate în posesie au fost comercializate în anii precedenți ceea ce demonstrează că procesul de comercializare promovat de către Banca este unul eficient.

Calitatea portofoliului de active financiare conform ratingului intern

Modelele de rating intern și parametrii de risc sunt dezvoltati la nivelul Erste Group. Banca și-a aliniat politicile sale interne la cele de Grup.

Pentru prezentarea informației privind calitatea activelor, Banca atribuie fiecărui client una din următoarele patru categorii de risc, pe baza ratingului intern al clientului:

Risc scăzut. În general, clienții locali cu relații bine stabilite și relativ îndelungate cu Banca sau clienți mari recunoscuți pe plan internațional. Situația financiară foarte bună și probabilitatea scăzută a dificultăților financiare în raport cu piața pe care operează clienții. Clienții retail care au relații îndelungate cu banca sau clienții cu o gamă largă de produse. Nu există plăți întârziate în momentul evaluării sau în următoarele 12 luni. Expunerile noi sunt asumate în general cu clienții din această categorie de risc.

Supravegheat. Clienții vulnerabili non-retail, care pot avea plăți restante în istoricul lor de credit sau pot întâmpina dificultăți de rambursare a datoriilor pe termen mediu. Clienții retail cu posibile probleme de plată în trecut, declanșând procese colectare timpurie. Acești clienți au, de obicei, un istoric bun al plăților recente.

Substandard. Debitorul este vulnerabil la evoluțiile financiare și economice negative pe termen scurt și prezintă o probabilitate ridicată de default. În unele cazuri, măsurile de restructurare sunt posibile sau deja în vigoare.

Neperformant. Unul sau mai multe dintre evenimentele de default prestabilite în conformitate cu articolul 178 din CRR sunt îndeplinite: printre altele, improbabilitatea de plată, întâzieri la plata dobânzilor sau tranșelor din credit care depășesc pragul de semnificație mai mult de 90 de zile, restructurarea care se materializează într-o pierdere pentru creditor, înregistrarea pierderii din credit sau inițierea procedurii de faliment. Banca asigură recunoașterea/aplicarea defaultului la nivel de client; în cazul în care clientul intra în default cu oricare dintre expunerile de risc, atunci expunerea totală a clientului evidențiată în bilanț și în afara bilanțului, inclusiv conturi de capital, este considerată în default. Mai mult, expunerile neperformante cuprind și tranzacții de restructurare neperformanta, chiar și în cazurile în care clientul nu este în default.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de creditare (continuare)

Calitatea portofoliului de active financiare conform ratingului intern (continuare)

Tabelul de mai jos prezintă ratingul intern de credit după clase de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de creditare.

31/12/2019	Risc scazut	Suprave- gheate	Substan- darde	Neperfor- mante	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la Banca Națională	-	695,956	-	-	695,956
Conturi curente și depozite la bănci	324,226	16,478	-	-	340,704
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri					
Credite corporate	391,549	243,415	-	117	635,081
Credite întreprinderi micro	-	-	-	375	375
Credite de consum neasigurate	-	3,374	79	494	3,947
Credite de consum asigurate	-	622	-	-	622
Credite ipotecare	-	85,125	-	3,898	89,023
Total credite	391,549	332,536	79	4,884	729,048
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	7,829	-	-	7,829
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	449,651	-	-	449,651
Alte active	11,978	20,958	-	-	32,936
Total	727,753	1,523,408	79	4,884	2,256,124
Ajustări de valoare SIF 9	(3,104)	(61,962)	(70)	(2,210)	(67,346)
Valoarea contabilă netă	724,649	1,461,446	9	2,674	2,188,778

31/12/2018	Risc scazut	Suprave- gheate	Substan- darde	Neperfor- mante	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la Banca Națională	-	243,899	-	-	243,899
Conturi curente și depozite la bănci	236,155	11,465	-	-	247,620
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri					
Credite corporate	480,803	134,462	7,958	67,467	690,690
Credite întreprinderi micro	-	-	-	345	345
Credite de consum neasigurate	2,687	-	2	503	3,192
Credite de consum asigurate	316	-	-	-	316
Credite ipotecare	84,988	-	-	5,266	90,254
Total credite	568,794	134,462	7,960	73,581	784,797
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	-	147,783	-	-	147,783
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	-	249,062	-	-	249,062
Alte active	12,339	13,155	-	-	25,494
Total	817,288	799,826	7,960	73,581	1,698,655
Ajustări de valoare SIF 9	(4,079)	(15,951)	(2,384)	(45,711)	(68,125)
Valoarea contabilă netă	813,209	783,875	5,576	27,870	1,630,530

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de creditare (continuare)

Calitatea portofoliului de active financiare conform BNM

Calitatea portofoliului de active financiare este gestionată de Bancă și prin utilizarea sistemului de evaluare al BNM, potrivit căruia activele sunt clasificate în următoarele 5 categorii:

Standard: În cazul în care nici una din definițiile expuse mai jos nu pot fi aplicate creditul se va considera standard, dacă este credit la termen și toate condițiile contractuale sunt totalmente îndeplinite și nu sunt motive ce ar indica că Banca în prezent sau în viitor ar putea suferi pierderi.

Supravegheat: creditul la care există probleme potențiale, legate de starea financiară a împrumutatului sau de asigurarea creditului. Asemenea credit necesită o atenție deosebită din partea conducerii Băncii, deoarece atunci când nu vor fi luate măsuri privind soluționarea acestor probleme, ele pot duce la micșorarea probabilității privind rambursarea creditului sau probabilității că Banca va obține rambursarea creditului în viitor.

Substandard: există riscul pierderilor mai înalt decât cel obișnuit, provocat de unul din următorii factori:

- a) situația financiară a împrumutatului este nefavorabilă sau se înrăutățește;
- b) asigurarea (dacă aceasta există) creditului este insuficientă sau se înrăutățește;
- c) alți factori nefavorabili, care trezesc îngrijorarea privind posibilitatea împrumutatului de a rambursa creditul în conformitate cu condițiile existente de rambursare.

Asemenea credit necesită o atenție deosebită din partea conducerii Băncii, deoarece există probabilitatea că Banca va suporta pierderi, dacă nu vor fi înlăturate neajunsurile.

Dubios: Există probleme, care pun la îndoială și scad probabilitatea rambursării creditului în volum deplin în baza circumstanțelor, condițiilor și a valorii de piață a asigurării, în cazul în care activul este asigurat.

Probabilitatea pierderilor este extrem de mare, dar există anumiți factori importanți, concreți și bine argumentați, care în curând se vor realiza și care pot contribui la ameliorarea situației de rambursare a creditului. Clasificarea acestui credit în categoria creditelor compromise se amână până la o determinare mai precisă a stării creditului dat.

Compromis: La momentul clasificării creditul nu poate fi rambursat.

În cazul în care contrapartea este evaluată de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA, clasificarea activelor/angajamentelor condiționale se efectuează în corespundere cu ratingul contrapărții și se include în una din următoarele categorii:

Standard – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la AAA/Aaa până la A-/A3 inclusiv.

Supravegheat – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la BBB+/Baa1 până la BBB-/Baa3 inclusiv.

Substandard – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la BB+/Ba1 până la BB-/Ba3 inclusiv.

Dubios (îndoielnic) – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din companiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la B+/B1 până la CCC-/Caa3/C inclusiv.

Compromis (pierderi) – în cazul contrapărților cărora le este atribuit de către una din agențiile internaționale de rating Standard & Poor's, Moody's și Fitch-IBCA ratingul de la CC/Ca/ DDD până la R/C/D inclusiv.

Tabelul de mai jos prezintă ratingul de credit după clase de active financiare pentru toate activele financiare expuse la riscul de creditare. Valorile prezentate includ provizionul pentru depreciere.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de creditare (continuare)

Calitatea portofoliului de active financiare conform BNM (continuare)

31/12/2019	Nesupuse clasificării	Standarde	Suprave- gheate	Substan- darde	Dubioase	Compro- mise	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la BNM	695,956	-	-	-	-	-	695,956
Conturi curente și depozite la bănci	311,065	16,478	13,161	-	-	-	340,704
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri							
Credite corporate	-	471,705	122,665	(900)	-	41,611	635,081
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	375	375
Credite de consum neasigurate	-	2,863	508	3	76	497	3,947
Credite de consum asigurate	-	513	109	-	-	-	622
Credite ipotecare	-	70,674	13,499	2,972	1,529	349	89,023
Total credite și avansuri	-	545,755	136,781	2,075	1,605	42,832	729,048
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	7,829	-	-	-	-	-	7,829
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	449,651	-	-	-	-	-	449,651
Alte active	-	27,195	5,741	-	-	-	32,936
Total	1,464,501	589,428	155,683	2,075	1,605	42,831	2,256,124

31/12/2018	Standarde	Suprave- gheate	Substan- darde	Dubioase	Compro- mise	Total
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Conturi la BNM	243,899	-	-	-	-	243,899
Conturi curente și depozite la bănci	224,046	17,633	3,264	-	-	244,943
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri						
Credite corporate	492,243	122,493	9,972	-	14,578	639,286
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	-
Credite de consum neasigurate	2,423	257	-	-	2	2,682
Credite de consum asigurate	117	197	-	-	-	314
Credite ipotecare	68,697	10,414	8,152	894	72	88,229
Total credite și avansuri	563,480	133,361	18,124	894	14,652	730,511
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	147,783	-	-	-	-	147,783
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	237,940	-	-	-	-	237,940
Alte active	17,084	8,370	-	-	-	25,454
Total	1,434,232	159,364	21,388	894	14,652	1,630,530

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de creditare (continuare)

Ratingul atribuit de către una din agențiile internaționale de rating.

Tara	Denumire banca	Rating Moody's	Rating S&P's	Rating Fitch	Clasificare locala
31/12/2019					
Austria	ERSTE GROUP BANK AG	A2	A	A	Nesupus clasificării
Moldova	B.C. VICTORIABANK S.A.	N/A	N/A	N/A	Standard
Romania	BCR ROMANIA	Baa3	N/A	BBB+	Supravegheat
Rusia	AO UNICREDIT BANK	N/A	BBB-	BBB	Supravegheat
31/12/2018					
Austria	ERSTE GROUP BANK AG	A2	A	A-	Standard
Moldova	B.C. VICTORIABANK S.A.	N/A	N/A	N/A	Standard
Romania	BCR ROMANIA	Baa3	N/A	BBB+	Supravegheat
Rusia	AO UNICREDIT BANK		BBB-	BBB-	Substandart

BNM nu are atribuit un rating de evaluare stabilit de către un ECAI (Instituție externă de evaluare a creditului) astfel ca acesta este evaluata la ratingul de tara B3 stabilit de către Moody's.

Valoarea de colateralizare a creditelor și avansurilor acordate clienților

31/12/2019	Creditele supra-colateralizate		Creditele sub-colateralizate	
	Expunerea Bruta	Valoarea colateralului	Expunerea Bruta	Valoarea colateralului
Credite corporate	205,273	363,044	429,808	300,555
Credite întreprinderi micro	-	-	375	-
Credite de consum neasigurate	-	-	3,947	-
Credite de consum asigurate	622	1,170	-	-
Credite ipotecare	82,493	135,959	6,531	5,684
Total	288,388	500,173	440,661	306,239

31/12/2018	Creditele supra-colateralizate		Creditele sub-colateralizate	
	Expunerea Bruta	Valoarea colateralului	Expunerea Bruta	Valoarea colateralului
Credite corporate	358,331	598,512	332,359	242,761
Credite întreprinderi micro	-	-	345	-
Credite de consum neasigurate	-	-	3,192	-
Credite de consum asigurate	316	708	-	-
Credite ipotecare	83,304	135,702	6,950	6,352
Total	441,951	734,922	342,846	249,113

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Valoarea de bilanț divizată pe clase de active financiare a căror termene au fost renegociate

În 2019 și 2018 nu au fost renegociate termenele la activele financiare.

2019	Transferuri între stadiul 1 și stadiul 2		Transferuri între stadiul 2 și stadiul 3		Transferuri între stadiul 1 și stadiul 3	
	Către stadiul 2 de la stadiul 1	Către stadiul 1 de la stadiul 2	Către stadiul 3 de la stadiul 2	Către stadiul 2 de la stadiul 3	Către stadiul 3 de la stadiul 1	Către stadiul 1 de la stadiul 3
Credite corporate	64,485	15	-	-	-	-
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	-
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	9	-
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	-
Credite ipotecare	974	-	-	-	516	214
Total Valoare Brută	65,459	15	-	-	525	214
Ajustare calculate	(5,064)	-	-	-	(163)	(1)
Total valoare netă	60,395	15	-	-	362	213

2018	Transferuri între stadiul 1 și stadiul 2		Transferuri între stadiul 2 și stadiul 3		Transferuri între stadiul 1 și stadiul 3	
	Către stadiul 2 de la stadiul 1	Către stadiul 1 de la stadiul 2	Către stadiul 3 de la stadiul 2	Către stadiul 2 de la stadiul 1	Către stadiul 1 de la stadiul 2	Către stadiul 3 de la stadiul 2
Credite corporate	108,742	-	-	-	-	-
Credite întreprinderi micro	-	-	-	-	-	-
Credite de consum neasigurate	-	-	-	-	-	-
Credite de consum asigurate	-	-	-	-	-	84
Credite ipotecare	-	377	-	-	216	693
Total Valoare Bruta	108,742	377	-	-	216	777
Ajustare calculata	(3,621)	-	-	-	(54)	(1)
Total valoare neta	105,121	377	-	-	162	776

Riscul lichidității și gestionarea resurselor

Riscul lichidității constă în o eventuală imposibilitate a Băncii de a asigura în orice moment și la un preț rezonabil mijloacele bănești necesare pentru onorarea obligațiunilor sale de plată, atât în condiții normale cât și situații de stres. Pentru minimizarea acestui risc, Banca utilizează resurse diversificate de finanțare, adițional la portofoliul de depozite, adoptă o politică de gestionare a activelor ținând cont de riscul lichidității, monitorizează zilnic fluxurile bănești viitoare și lichiditatea. Aceasta presupune evaluarea fluxurilor bănești pronosticate și disponibilitatea gajului de calitate înaltă necesar pentru obținerea de resurse suplimentare de finanțare, în caz de necesitate.

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Banca menține un portofoliu de active diverse, ce sunt cotate pe piață și vor fi ușor lichidate în cazul întreruperii neprevăzute a fluxului de numerar. Banca deasemenea a contracarat linii de credit pe care le poate utiliza pentru a satisface cererea de lichiditate. Adițional, Banca își menține rezervele obligatorii la BNM în valoare de 42.5% din fondurile atrase în lei și 17% din fondurile atrase în valută. În conformitate cu politica Băncii, nivelul lichidității este evaluat și gestionat pe baza utilizării metodelor de simulare pentru situații de stres specifice pieței și Băncii în particular. Unul dintre cei mai importanți indicatori este menținerea ponderii activelor lichide în total active. Activele lichide includ mijloacele bănești, conturile la Banca Națională, conturile curente și depozitele pe termen scurt la bănci și alte valori mobiliare emise și împrumuturi cu scadența mai mică de o lună. Nivelul lichidității pe parcursul anului este prezentat mai jos:

Nivelul lichidității		2019	2018
	La finele anului	67.61%	54.25%
	Maxim	67.61%	64.40%
	Minim	54.33%	54.25%
	Mediu	59.57%	59.50%

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul lichidității și gestionarea resurselor (continuare)

Structura pe scadențe

În tabelul de mai jos sunt prezentate activele la valoarea contabilă și datoriile calculate în baza fluxurilor viitoare de numerar neactualizate ale Băncii și grupate pe scadență rămasă la situația din 31 decembrie 2019:

La 31 decembrie 2019	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 lună până 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadența nedefinită
	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000
Active financiare							
Numerar	113,678	113,678	-	-	-	-	-
Conturi la Banca Națională	695,956	695,956	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	336,886	336,886	-	-	-	-	-
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	834,702	28,196	54,438	218,247	416,061	117,760	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	435,491	40,930	24,759	131,025	13	-	238,764
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	9,053	1,237	1,453	5,345	-	-	1,018
Alte active	38,432	38,432	-	-	-	-	-
Total active financiare	2,464,198	1,255,315	80,650	354,617	416,074	117,760	239,782
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	16,726	16,726	-	-	-	-	-
Împrumuturi și linii de finanțare	20,002	1045	8,899	225	468	9,365	-
Depozite de la clienți	1,797,887	1,105,702	83,018	350,226	258,941	-	-
Alte datorii	56,037	56,037	-	-	-	-	-
Total datorii financiare	1,890,652	1,179,510	91,917	350,451	259,409	9,365	-
Garanții	56,061	56,061	-	-	-	-	-
Angajamente de finanțare și altele	3,015	3,015	-	-	-	-	-
Total	59,076	59,076	-	-	-	-	-
Decalaje în lichiditate	514,470	16,729	(11,267)	4,166	156,665	108,395	239,782
Decalaje în lichiditate, cumulativ	16,729	16,729	5,462	9,628	166,293	274,688	514,470

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul lichidității și gestionarea resurselor (continuare)

Structura pe scadențe (continuare)

La 31 decembrie 2018

	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 lună până 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Scadența nedefinită
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare							
Numerar	77,861	77,861	-	-	-	-	-
Conturi la Banca Națională	243,899	243,899	-	-	-	-	-
Conturi curente și depozite la bănci	244,943	244,943	-	-	-	-	-
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	877,392	25,823	52,324	282,141	420,540	96,564	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	241,780	21,912	93,358	125,974	536	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	148,335	102,312	40,288	4,717	-	-	1,018
Alte active	31,072	19,365	1,399	5,598	4,710	-	-
Total active financiare	1,865,282	736,115	187,369	418,430	425,786	96,564	1,018
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	19,611	19,611	-	-	-	-	-
Împrumuturi și linii de finanțare	194,020	2,019	192,001	-	-	-	-
Depozite de la clienți	1,082,790	617,030	35,073	211,473	219,214	-	-
Alte datorii	6,374	6,374	-	-	-	-	-
Total datorii financiare	1,302,795	645,034	227,074	211,473	219,214	-	-
Garanții	38,095	38,095	-	-	-	-	-
Angajamente de finanțare și altele	1,545	1,545	-	-	-	-	-
Total	39,640	39,640	-	-	-	-	-
Decalaje în lichiditate	522,847	51,441	(39,705)	206,957	206,572	96,564	1,018
Decalaje în lichiditate, cumulativ	51,441	51,441	11,736	218,693	425,265	521,829	522,847

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul de piață

Riscul de piață este riscul că valoarea justă a fluxurilor ulterioare de numerar al unui instrument financiar va oscila în urma schimbărilor în variabilele de piață, cum ar fi ratele dobânzilor, ratele de schimb valutar și cotațiile hârtiilor de valoare. Riscul de piață este gestionat și monitorizat prin intermediul analizei sensibilității.

Banca a dezvoltat o Politică de Management al riscului de piață în care sunt stabilite limite interne calculate cu o periodicitate lunară în scopul gestiunii eficiente și diminuării efectelor expunerii la riscul de piață.

Riscul ratei dobânzii

Riscul ratei dobânzii este generat de posibilitatea că modificările ratelor dobânzii vor afecta fluxurile viitoare de numerar sau valoarea justă a instrumentelor financiare. În conformitate cu politica Băncii, pozițiile sunt monitorizate zilnic pentru a se asigura că acestea sunt menținute în cadrul limitelor stabilite.

Sensitivitatea contului de profit și pierdere este efectul modificărilor estimate a ratei dobânzii asupra profitului sau pierderii anului curent, pe baza ratei flotante a activelor financiare nedisponibile pentru comercializare și datoriilor financiare deținute la 31 decembrie.

Tabelul de mai jos prezintă sensibilitatea contului de profit și pierdere la modificările posibile ale ratei dobânzii, în timp ce alte variabile rămân constante.

Sensibilitate venitului din dobânzi, net

	2019 MDL'000	2018 MDL'000
+100 puncte	1,171	3,839
+50 puncte	586	1,919
-100 puncte	(1,171)	(3,839)
-50 puncte	(586)	(1,919)

Tabelul de mai jos analizează expunerea activelor și datoriilor Băncii la riscul ratei dobânzii. Activele și datoriile Băncii sunt prezentate la valoarea lor de bilanț, clasificate după data cea mai apropiată între data contractuală de schimbare a ratei sau data scadenței.

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul ratei dobânzii (continuare)

La 31 decembrie 2019	Total	Mai puțin de 1 lună		De la 1 până la 3 luni		De la 3 luni până la 1 an		De la 1 la 5 ani		Mai mult de 5 ani		Fără sensibilitate la rata dobânzii
	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000	MDL'000
Active financiare												
Numerar	113,678	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	113,678
Conturi la Banca Națională	695,956	398,447	-	-	-	-	-	-	-	-	-	297,509
Conturi curente și depozite la bănci	336,886	323,740	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,146
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	686,649	668,332	-	-	5,078	-	-	-	-	-	-	13,239
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	429,571	279,109	23,216	127,234	12	-	-	-	-	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8,847	1,199	1,390	5,240	-	-	-	-	-	-	-	1,018
Alte active	38,432	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38,432
Total active financiare	2,310,019	1,670,827	24,606	137,552	12	-	-	-	-	-	-	477,022
Datorii financiare												
Depozite de la instituții bancare	16,727	15,738	-	-	-	-	-	-	-	-	-	989
Împrumuturi și linii de finanțare	18,998	18,998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Depozite de la clienți	1,778,039	1,451,906	-	-	-	-	-	-	-	-	-	326,133
Alte datorii	56,037	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56,037
Total datorii financiare	1,869,801	1,486,642	-	-	-	-	-	-	-	-	-	383,159
Decalaje în dobândă	440,218	184,185	24,606	137,552	12	-	-	-	-	-	-	93,863
Decalaje în dobândă, cumulativ		184,185	208,791	346,343	346,355	-	-	-	-	-	-	440,218

Banca Comercială Română Chișinău SA
NOTE EXPLICATIVE LA SITUAȚIILE FINANCIARE
Pentru anul încheiat la 31 decembrie 2019

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul ratei dobânzii (continuare)

La 31 decembrie 2018	Total	Mai puțin de 1 lună	De la 1 până la 3 luni	De la 3 luni până la 1 an	De la 1 la 5 ani	Mai mult de 5 ani	Fără sensibilitate la rata dobânzii
	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000	MDL '000
Active financiare							
Numerar	77,861	-	-	-	-	-	77,861
Conturi la Banca Națională	243,899	56,481	-	-	-	-	187,418
Conturi curente și depozite la bănci	244,943	232,877	-	-	-	-	12,066
Active financiare la costul amortizat - credite și avansuri	730,511	716,267	-	6,837	-	-	7,407
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	237,940	-	62,712	168,530	6,693	5	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	147,784	-	110,611	35,590	565	-	1,018
Alte active	31,072	-	-	-	-	-	31,072
Total active financiare	1,714,010	1,005,625	173,323	210,957	7,258	5	316,842
Datorii financiare							
Depozite de la instituții bancare	19,611	18,610	-	-	-	-	1,001
Împrumuturi și linii de finanțare	191,163	191,163	-	-	-	-	-
Depozite de la clienți	1,062,311	803,629	-	-	-	-	258,682
Alte datorii	6,374	-	-	-	-	-	6,374
Total datorii financiare	1,279,459	1,013,402	-	-	-	-	266,057
Decalaje în dobândă	434,551	(7,777)	173,323	210,957	7,258	5	50,785
Decalaje în dobândă, cumulativ		(7,777)	165,546	376,503	383,761	383,766	434,551

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

Riscul valutar

Riscul valutar este riscul de pierdere care apare ca urmare a modificărilor ratelor de schimb. Banca a stabilit limite pentru poziția maximă permisă pentru fiecare valută. În conformitate cu politica Băncii, pozițiile sunt monitorizate zilnic pentru a se asigura ca acestea sunt menținute în cadrul limitelor stabilite.

Analiza reprezintă efectul unei schimbări rezonabile posibile în ratele de schimb față de leul moldovenesc asupra contului de profit și pierdere, (datorită valorii juste a activelor și datoriilor monetare nedisponibile pentru vânzare, ce sunt sensibile la riscul valutar), iar celelalte variabile rămân constante. O valoare negativă în tabel reprezintă o potențială diminuare netă în contul de profit și pierdere, în timp ce o valoare pozitivă indică o potențială creștere netă. O diminuare echivalentă a valutei de mai jos în raport cu leul moldovenesc are un impact echivalent, dar opus.

Valuta	Modificarea ratelor, %	Efectul asupra profitului până la impozitare	Modificarea ratelor, %	Efectul asupra profitului până la impozitare
	2019	2019	2018	2018
		MDL'000		MDL'000
USD	+10	(524)	+10	(218)
EUR	+10	396	+10	(1,927)

Tabelul de mai jos analizează expunerea activelor și datoriilor Băncii la riscul valutar.

	31/12/2019				
	Total MDL'000	MDL MDL'000	USD MDL'000	EUR MDL'000	Altele MDL'000
ACTIVE					
Numerar	113,678	46,149	11,184	54,445	1,900
Conturi la Banca Națională	695,956	562,531	24,915	108,510	-
Conturi curente și depozite la bănci	336,886	-	83,109	241,942	11,835
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	686,649	250,929	46,967	388,753	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	429,571	429,571	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	8,847	8,847	-	-	-
Alte active	38,432	6,172	8,576	23,684	-
Total active	2,310,019	1,304,199	174,751	817,334	13,735
DATORII					
Depozite de la instituții bancare	16,727	9,329	3	4,340	3,055
Împrumuturi și linii de finanțare	18,998	-	3,061	15,937	-
Depozite de la clienți	1,778,039	817,937	173,542	777,519	9,041
Alte datorii	56,037	45,256	1,786	8,988	7
Total Datorii	1,869,801	872,522	178,392	806,784	12,103
Decalaj	440,218	431,677	-3,641	10,550	1,632

32. Gestionarea riscurilor (continuare)

	Total MDL'000	MDL MDL'000	31/12/2018		
			USD MDL'000	EUR MDL'000	Altele MDL'000
ACTIVE					
Numerar	77,861	35,977	11,825	28,276	1,782
Conturi la Banca Națională	243,899	156,025	20,556	67,318	-
Conturi curente și depozite la bănci	244,943	-	42,994	187,781	14,167
Active financiare la costul amortizat -credite și avansuri	730,511	292,361	79,383	358,766	-
Active financiare la costul amortizat - titluri de stat	237,940	237,940	-	-	-
Active financiare evaluate la valoarea justă prin alte elemente ale rezultatului global	147,784	147,784	-	-	-
Alte active	31,072	5,561	4,801	20,710	-
Total active	1,714,010	875,648	159,559	662,851	15,949
DATORII					
Depozite de la instituții bancare	19,611	10,658	279	4,035	4,639
Împrumuturi și linii de finanțare	191,163	-	46,333	144,830	-
Depozite de la clienți	1,062,311	426,020	110,839	515,332	10,120
Alte datorii	6,374	3,136	770	2,468	-
Total Datorii	1,279,459	439,814	158,221	666,665	14,759
Decalaj	434,551	435,834	1,338	(3,814)	1,190

Riscul operațional

Riscul operațional este definit ca riscul pierderilor care rezultă din procese interne eșuate, erori umane sau evenimente externe. Atunci când controalele sunt ineficiente, riscul operațional poate provoca prejudicii reputaționale, implicații legale sau de reglementare, sau pierderi financiare. Banca nu poate elimina toate riscurile operaționale, însă încearcă să gestioneze aceste riscuri prin intermediul controlului intern, monitorizarea și eliminarea riscurilor potențiale. Controalele includ segregarea eficientă a responsabilităților, procedurile de acces, autorizare și reconciliere, procesele de instruire și evaluare a personalului, ce includ implicarea auditului intern.

33. Evenimente ulterioare

La sfârșitul anului 2019, în China au apărut pentru prima dată știri despre COVID-19 (Coronavirus). La sfârșitul anului a fost raportat la Organizația Mondială a Sănătății doar un număr limitat de cazuri de virus necunoscut. În primele luni ale anului 2020 virusul s-a răspândit la nivel global, iar impactul său negativ a căpătat amploare. Deși aceasta este încă o situație în evoluție la momentul emiterii acestor situații financiare, se pare că impactul negativ asupra comerțului global și asupra Băncii poate fi mai sever decât se aștepta inițial.

Conducerea Băncii consideră că acest eveniment este un eveniment care nu se ajustează în situațiile financiare, condițiile apărute fiind ulterioare datei raportării.

Pe data de 17 martie 2020 a fost declarată stare de urgență pe teritoriul Republicii Moldova, în legătură cu situația epidemiologică prin infecția cu COVID-19 pentru o perioadă de 60 de zile.

La data finalizării Situațiilor Financiare pentru exercițiul financiar 2019 încheiat la 31 decembrie 2019, Banca a definitivat informațiile financiare pentru primul trimestru al anului 2020, iar principalii indicatori financiari se încadrează în bugetul aprobat pentru anul în curs.

33. Evenimente ulterioare (continuare)

Analizând perioada 1 ianuarie – până la data prezentelor Situații Financiare, se poate observa o scădere a producției lunare începând cu luna martie 2020, pe fondul incertitudinii create de instituirea Stării de Urgență, ceea ce va duce cel mai probabil la o scădere a producției totale în 2020 în comparație cu estimările inițiale.

La data prezentelor Situații Financiare Banca a primit de la clienți 20 cereri de restructurare pe motiv de COVID 19, toate fiind aprobate. Volumul principalului resturcturat a fost de 75,690 mii MDL. BNM nu a impus și nu a recomandat acordarea de beneficii clienților bancii.

În condițiile descrise mai-sus, există o creștere așteptată a Băncii în ceea ce privește riscul de credit, dar aceasta are resurse suficiente pentru acoperirea necesarului de lichiditate și adecvarea capitalului.

Întrucât situația se dezvoltă în continuare, conducerea Băncii consideră că nu poate să ofere o estimare cantitativă a impactului potențial al acestui eveniment asupra Băncii. Prin urmare, impactul va fi încorporat în rezultatele financiare ale Băncii în anul 2020.

La nivelul Băncii a fost aprobat și implementat un plan de continuitate, care reglementează activitatea Băncii în condițiile stării epidemiologie COVID 19. Conform planului Banca asigură deservirea clienților cu respectarea tuturor cerințelor epidemiologice și este complet operațională.

Angajații își desfășoară activitatea parțial în cardul oficiilor Băncii și parțial de la domiciliu fiind implementate soluții IT.

Bancă monitorizează permanent situația curentă și intervine după caz cu măsuri menite să asigure continuitatea activității și să protejeze sănătatea clienților și angajaților săi.

La 5 mai 2020 a fost semnat prelungirea contractului de subparticipare cu BCR pe termen de 1 an.